21 ՕԳՈՍՏՈՍ 2003 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 148 (2833)

Ազգ

Azg
armenian daily

Շեւարդնաձե. Մահապատժի վերացումը հանգեցրեց քրեածին իրավիճակի վատթարացման

ԹԲԻԼԻՍԻ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն արտահայտվել է առանձնապես ծանր քրեական հանցագործությունների համար պատիժները խստացնելու եւ ազատազրկման ժամկետներն ավելացնելու օգտին:

Այսօր ելույթ ունենալով կառավարության նիստում, Շեւարդնաձեն նշել է, որ «չպետք է վերացնել մահապատիժը որպես առավելագույն պատժաչափ երկրում»: Նրա խոսքերով, մահապատժի վերացումը, որը լուրջ զսպիչ գործոն էր ծանր հանցագործություններ կատարելու համար, հանգեցրեց քրեածին իրավիճակի վատթարացմանը երկրում:

Վրաստանում մահապատիժը վերացվել էր հինգ տարի առաջ` Եվրախորհրդի մեջ երկրի ընդունվելու նախօրեին:

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Պայթեցվել է Բաղդադում ՄԱԿ-ի ներկայացուցչությունը

Հակաատական լուրեր հայազգի Բենոն Սեւանի վիճակի վերաբերյալ

Միջազգային լրատվամիջոցների «ամենատես» լուրը երեկ ամբողջ օրը մնաց Բաղդադի «Կանալ» հյուրանոցի մոտ տեղի ունեցած ահաբեկչական պայթյունը ՄԱԿ-ի

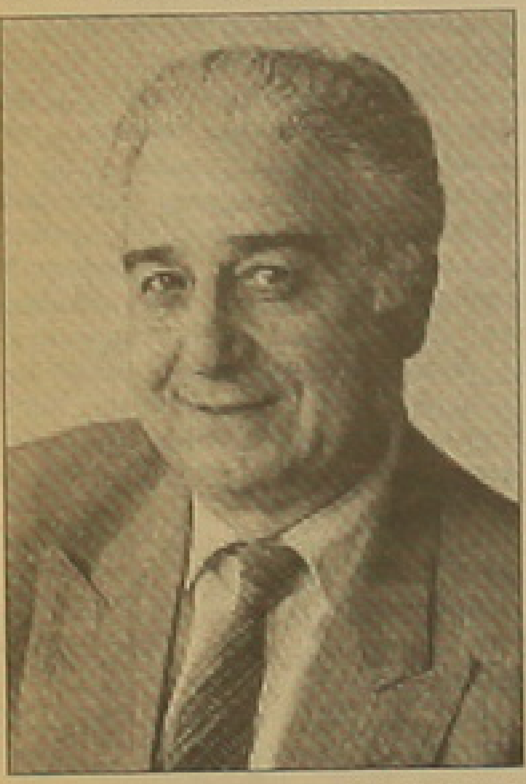

Բենոն Սեւան

ներկայացուցչության դեմ: Խոշոր պայթյունի հետեւանքով զոհվել է առնվազն 20 մարդ, 100 ուրիշներ էլ վիրավորվել են: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ ահաբեկիչների թիրախը եղել է Իրաքում ՄԱԿ-ի ներկայացուցչության շենքը, որտեղ պայթյունի պահին ՄԱԿ-ի 30 աշխատակիցներ հավաքվել էին մամլո ասուլիսի:

Զոհերի մեջ է հայտնի քաղաքագետ, ՄԱԿ-ի ներկայացուցչության ղեկավար, բրազիլացի 55-ամյա դիվանագետ Սերժիո Վիեյրա դի Մելուն: Ականատեսների տվյալներով, ժամը 16:40-ին ՄԱԿ-ի ներկայացուցչության շենքի մեջ է մխրճվել պայթուցիկով բեռնավորված նարնջագույն բեռնատար մեքենա:

Զոհերի թվում են նաեւ ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի համակարգող, կանադացի Քրիս Քլայն Բեքմինը, բարձրաստիճան այլ դիվանագետներ: ՄԱԿ-ի

պաշտոնական ներկայացուցիչ Ֆրեդ Էքհարդը լրագրողներին հայտարարել է, որ Իրաքում անվտանգության ապահովմամբ զբաղվում են օկուպացիոն իշխանությունները, որոնք պարտավոր էին ապահովել ՄԱԿ-ի աշխատակիցների աշխատանքի անվտանգությունը: Ամբողջ Իրաքում ՄԱԿ-ի դիվանագետների թիվը հասնում է 600-ի:

Տես ♦ էջ 8

ՀԱՅ-ԱԴՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆ

Դարձյալ հրադադարի խախտում

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանական աղբյուրներն այսօր հաղորդել են, որ հայկական կողմից կրակոցներ են եղել հայ-ադրբեջանական սահմանի Տավուշի հատվածում:

ՀՀ պաշտպանության նախարարության տվյալներով, կրակը բացել է ադրբեջանական կողմը եւ հենց այդ պատճառով ԵԱՀԿ մոնիտորինգային խումբը, Լեռնային Ղարաբաղի գծով ԵԱՀԿ հատուկ ներկայացուցչի դեսպան Անջեյ Կասպրժիկի գլխավորությամբ, ստիպված է եղել դադարեցնել աշխատանքային այցը Տավուշ:

Ըստ ՀՀ պաշտպանության նախարարության, ադրբեջանական կողմից արձակված կրակոցների հետեւանքով ոչ ոք չի տուժել:

Ալիեւի վիճակը բարելավվում է

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի առողջական վիճակը կայուն է եւ շարունակում է բարելավվել: Այս մասին «Ինտերֆաքսին» երեկ հայտնել է ԱՄՆ-ում Ադրբեջանի դեսպանության խորհրդական Թահիր Թաղիզադեն: «Օրգանիզմը դրականորեն է հակազդում թերապիային, որ կիրառում են բժիշկները: Բուժում են նախագահին սրտի անբավարարությունից եւ այդ անբավարարության հետեւանք երիկամների դիսֆունկցիայից», ասել է Թաղիզադեն: Նա նշել է, որ Ալիեւի հայրենիք վերադառնալու ժամկետների մասին «առայժմ տեղեկություն չկա»:

Հայաստանը դատապարտում է Բաղդադում կատարված վայրագ հարձակումը

ՀՀ արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանի հայտարարությունը

Մենք ցավակցում ենք ՄԱԿ-ի ողջ անձնակազմին եւ նրանց ընտանիքների անդամներին, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակի կերպով տուժել են իրենց մասնագիտական պարտականությունները կատարելիս: Մենք ողբում ենք Կոֆի Անանի անձնական ներկայացուցիչ Սերջիո Վիերա դե Մելոյի մահը, որը մարմնավորում էր ՄԱԿ-ի վճռականությունը` օժանդակելու Իրաքի ժողովրդին ինքնիշխան ու անկախ Իրաքի կառուցման գործում: Այս հարձակումը ոտնձգություն է այս իդեալի հանդեպ:

Մենք ցանկանում ենք մեր հատուկ մտահոգությունն արտահայտել մեր հայրենակից, ՄԱԿ-ի «Նավթ` սննդի դիմաց» ծրագրի գործադիր տնօրեն Բենոն Սեւանի առողջության վերաբերյալ, մի մարդ, որը տասնամյակներ շարունակ ցուցաբերել է իր նվիրվածությունը մարդկանց խաղաղ ու ապահով ապրելու իրավունքի պաշտպանության գործին:

Հայաստանը վստահ է, որ ՄԱԿ-ի առաջնորդող սկզբունքները կհաղթանակեն եւ այս կազմակերպությունն ու նրա նվիրյալ աշխատակիցները կշարունակեն իրենց ջանքերը` ուղղված ամբողջ աշխարհում բարեկեցության հաստատմանը` անգամ նման անիմաստ բռնությունների պարագայում:

Հնարավո՞ր է թուրք-արաբական պատերազմ

ԱՆԿԱՐԱ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես շաբաթաթերթի հաղորդել է թուրքական "Internetajans" թերթը վկայակոչելով դիվանագիտական աղբյուրներ, Իրաքում թուրքական զորքերին կհասկացնեն այն տարածքները, որոնք Թուրքիային ամենեւին չեն հետաքրքրում: Համաձայն «Պրեսցենտր.ռու»-ի, խոսքը Իրաքի կենտրոնական շրջանների մասին է: Բանն այն է, որ Թուրքիան պահանջում է, որպեսզի թուրքական զինվորները տեղաբաշխվեն Իրաքի հյուսիսային տարածքներում, որտեղ գործում են քրդական խմբավորումները եւ ապրում են թուրքմեններ: Թերթը գրում է, որ Թուրքիային մերժել են: Մերժել են նաեւ թուրքական զորքերի տեղակայումը Իրաքի հարավային շրջաններում: Թերթի հաղորդմամբ, Իրաքի հարավային շրջանները վերահսկելու են անգլիական զինվորները, Նեջեփ եւ Քերբելա քաղաքները` լեհական եւ իսպանական զինված ուժերը, իսկ հյուսիսային շրջանները` ֆրանսական բանակը: Թերթը կանխատեսում է, որ այդ դեպքում հնարավոր է պատերազմ սկսվի թուրքերի եւ արաբների միջեւ, քանի որ թուրքական բանակը կտեղաբաշխվի ոչ թե այն տարածքներում, որտեղ քրդեր եւ թուրքմեններ են ապրում (ինչպես կամենում է Անկարան), այլ արաբական տարածքներում:

Կասպիցում ավարտվեցին ադրբեջանա-ամերիկյան զորավարժությունները

ԲԱՔՈՒ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր Կասպից ծովում ավարտվեցին նավթի ու գազի ծովային հենահարթակները պաշտպանելու ադրբեջանա-ամերիկյան զորավարժությունները: Այդ մասին հաղորդել է Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության մամլո ծառայությունը:

Մամլո ծառայության տվյալներով, զորավարժություններն անցկացվում էին ահաբեկչության դեմ պայքարի համատեղ գործողությունների ծրագրի շրջանակներում: Դրանց մասնակցում էին 18 ամերիկացի եւ 45 ադրբեջանցի զինծառայողներ, երկու Մի-8 ուղղաթիռ եւ երկու պարեկանավակ:

ՓՈԽԵՆՔ ՄԵՐ ԿՅԱՆՔԸ

Աղքատության սահմանագիծը Հայաստանում որոշվում է առանց մասնագիտական հիմնավորման

Մինչդեռ հիմնավորված տարբերակ գոյություն ունի

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Մի քանի օր առաջ Ռուսաստանի կառավարությունը հաստատեց այն սահմանագիծը, որն անհրաժեշտ է մարդու նվազագույն կենսապահանջները բավարարելու համար: Նվազագույն սպառողական զամբյուղի արժեքն ամբողջ Ռուսաստանի տարածքում սահմանվեց 2100 ռուբլի, իսկ Մոսկվա քաղաքի համար` 3100 ռուբլի: Այսինքն` 1 շնչին անհրաժեշտ եկամտի չափը դոլարային համարժեքով պետք է նվազ չլինի համապատասխանաբար 70 դոլարից եւ 100 դոլարից (Մոսկվայում):

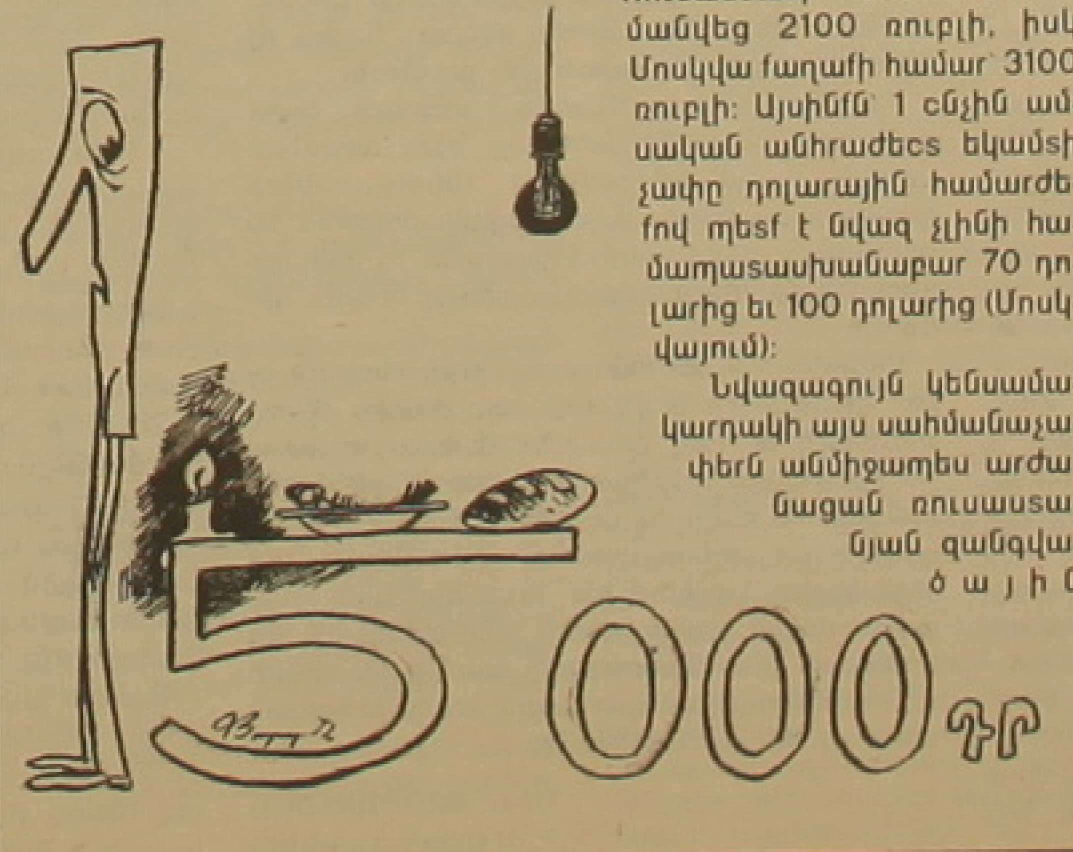

Նվազագույն կենսամակարդակի այս սահմանաչափերն անմիջապես արժանացան ռուսաստանյան զանգվածային լրատվամիջոցների քննադատությանը: Հիմնական մոտեցումն այն էր, որ դրանք անբավարար են մարդու կենսական մի շարք պահանջների ապահովման համար:

Հայաստանի բնակիչներիս համար թերեւս զարմանալի կթվա 70 կամ 100 դոլար սպառողական զամբյուղից ռուսաստանցիների դժգոհությունը, քանի որ հայաստանյան չափանիշներով, չգիտես ինչու, 1 շնչին նման չափի եկամուտ ընկնելու դեպքում տվյալ անձը հաստատապես աղքատ չի համարվի: Բանն այն է, որ մեր «հարազատ» կառավարության կողմից աղքատության սահմանագիծ որոշելիս հիմք է ընդունվում ոչ թե այն նվազագույն կենսական պահանջները, առանց որոնց անհնար է մարդու առողջ գոյությունը, այլ այն ծայրահեղ վիճակը, որ մեր հայրենակիցները հայտնվել են ներկա եւ նախկին իշխանությունների մեղքով:

Տես ♦ էջ 3

Կանաչի զավթումը մոտենում է Թեքեյան մշակութային կենտրոնի սահմաններին

Քաղաքի կենտրոնի օղակաձեւ կանաչ կղզյակը ընդամենը մի քանի տարվա ընթացքում բոլորիս աչքի առաջ պատառ-պատառ հոշոտվեց ու վերացավ: Մի տեսակ սողացող կանաչազավթում է այստեղ՝ թվում է տարերային սեւ ուժի ներգործությամբ, լուռ, անողոք, համառ: Սրճարաններն ու պաղպաղականոցները ճյուղավորումներ տալով՝ ճանապարհին լափում են ամենը, ինչ կանաչ է ու կենսաբեր: Զուր են էկոլոգները անարգանքի ճառեր ասում, զուր են բնակիչների չդադարող բողոքներն ու վրդովմունքը: Թեքեյան կենտրոնը օղակաձեւ զբոսայգու թերեւս միակ շինությունն է, որ մշակութային արժեք ունի եւ փոխարինել է նույն տեղում կառուցված նախկին «Կռունկ» սրճարանին: Դա մեր մայրաքաղաքում միակ դեպքն է, երբ սրճարանը վերածվել է մշակույթի տան: Արդեն մեկ տարի առաջ սրճարանների առաջխաղացումը կամաց-կամաց մոտեցավ Թեքեյանի սահմաններին: Կանխազգալով, որ ամենեւին բացառված չէ հենց կենտրոնի քթի տակ նոր սրճարանի կառուցումը, Թեքեյանի հիմնադիրներն անցած տարի դիմեցին քաղաքապետարանին հարակից տարածքը մինչեւ զբոսայգու կենտրոնական ծառուղին (ընդամենը 10-15 մ՝ մինչեւ Սայաթ-Նովայի փողոցի գազոնային հատվածը) սրճարանատերերի նոր գրոհներից ապահովագրելու եւ կենտրոնի իրավասությանը հանձնելու խնդրանքով: Կենտրոնը հենց կառուցվել է զբոսայգու Թեքեյան կոչվող պուրակում, որն ընդգրկում է Սայաթ-Նովայի եւ Գնունու փողոցների միջադիր հատվածը:

Ստացվեց քաղաքապետի միայն բանավոր համաձայնությունը, պաշտոնական որեւէ վավերացում չեղավ: Թեքեյանի ղեկավարության մտավախությունը միանգամայն իրական հիմքեր ունի: Արդեն իսկ կենտրոնը հայտնվել է թշնամական շրջապատման մեջ: Բետոնի իշխանությունը տարածվել է դիմացի հատվածում՝ նոր սրճարանի հիմնադրմամբ: Ընդամենը մեկ տարվա մեջ, հենց քաղաքապետին հղած դիմումի ընթացքում երկու օբյեկտի հողահատկացում եղավ, մեկը՝ ծառուղու սկզբում, Թեքեյանից քիչ հեռու: Մի այլ հատված տրվել է վաստակավոր մի ոստիկանի, որը դեռեւս ոչինչ չի ձեռնարկել: Ամենեւին բացառված չէ, որ հաջորդ «շոշափելի» անակնկալը կարող է հայտնվել կենտրոնին հարակից 10-15 մ կանաչ գոտում: Դեռեւս անխաթար այս տարածքում ծառաթփային թանձր բուսականություն է: Հենց միայն դրան նայելով կարելի է անսխալ գուշակել, թե ինչպիսին են եղել այգու մյուս բեկորները, ինչքան ծառեր են հատվել, ինչքան բուսականություն է վերացել: Նոր տնկարկներ ու թաղարներ, իհարկե, կան նաեւ դիմացի նոր հիմնված սրճարանում, բայց ինչքան ժամանակ է անցնելու, որպեսզի դրանք իրապես փոխարինեն հնամյա ծառերին ու կատարեն նրանց համարժեք բնապահպանական դերը:

Պաշտոնապես ոչ ոքի իրավասությանը չհանձնված կանաչ գոտին կիսատ-պռատ լուսավորությամբ, սակավ ու վնասված հողաշերտով առայժմ կորած է աղբ ու կեղտի մեջ: Թեքեյանի ղեկավարությունը ընդամենը ցանկանում է բարեկարգել գազոնը, փրկել նոր կառուցապատումից, մաքրել ու տիրություն անել, ապահովագրելով համեղ պատառի սիրահար ագահ հայացքներից: Եվ իհարկե, կանաչապատում իրականացնել, բայց ոչ թե արտասովոր ավանդույթով՝ որպես կանոն, ծառահատումից հետո, այլ պարզապես հարստացնելով տեղի ծառաթփային տեսականին: Ի դեպ, անցած տարի, առ այսօր չբացահայտված անձանց կողմից վայրենաբար ավերվեց այս հատվածում տեղադրված Լեւոն Թոքմաջյանի «Կռունկներ» քանդակը, որի բեկորները հեղինակն ինքն անձամբ հավաքեց, տարավ: Հիմա միայն պատվանդանն է մնացել: Թեքեյան մշակութային միությունը նախատեսում է նաեւ երկու փոքրիկ հուշարձան տեղադրել այստեղ: Մեկը Վահան Թեքեյանի կիսանդրին, մյուսը՝ Ֆրունզե Դովլաթյանի, ով եղել է մշակութային միության առաջին նախագահը: Նաեւ փոքրիկ շատրվաններ կկառուցվեն ու նստարաններ կտեղադրվեն, որպեսզի այգու այս հատվածը չկորցնի անվճար հանգստի գործառույթը երեւանցիների համար: Այստեղ կտեղափոխվի նաեւ Թեքեյան պուրակը խորհրդանշող քարը, որ 1995 թ-ին մեկ այլ կարգադրությամբ տեղադրվել է Ղուկաս Ղուկասյանի արձանի մոտ:

Արդյոք օղակաձեւ զբոսայգու դեռեւս պահպանված կանաչի բեկորները նոր հատկացումների թիրախ չե՞ն դառնա:

Քաղաքապետարանի բնապահպանական վարչության պետ Ռոմիկ Կոսեմյանը այս հարցմանը փոքր-ինչ հուսադրող պատասխան տվեց: Նա հայտնեց, որ նոր քաղաքապետի նախաձեռնությամբ շուտով մեկնարկելու է նոր գործընթաց՝ քաղաքի բոլոր կանաչ գոտիների գույքագրումը: Առ այսօր չեն հստակեցվել դրանցից յուրաքանչյուրի պահպանման, վերականգնման ու օգտագործման հնարավորության գործառույթները: Արդեն մշակվել է նման նախագիծ, որը պետք է ներկայացվի կառավարություն՝ քննարկման: Նպատակը կանաչ գոտիներին առնչվող ամեն կարգի գործողությունների իրապես վերահսկումն է: Յուրաքանչյուր կանաչ հատվածում յուրաքանչյուր հողահատկացում բնապահպանական պետական փորձաքննություն պետք է անցնի, եւ միայն դրական եզրահանգման դեպքում սուբյեկտը կարող է որեւէ գործունեություն ծավալել այդտեղ: Գույքագրվելու եւ հաշվառվելու են բոլոր կանաչ տնկարկները, նաեւ սիզամարգային գոտիների ամեն թուփ ու ծառ: Իսկ եթե արդեն իսկ որեւէ հատվածի անդառնալի վնաս է հասցվել, գործի է դրվելու փոխհատուցման պարտադրանքը: Նույնօրինակ կարգ վաղուց գործում է Մոսկվայում, եւ ըստ վարչության պետի, այստեղ ամեն տարի փոխհատուցման գումարները մի քանի միլիոն դոլար են կազմում: Դրանք ուղղվում են նոր կանաչ գոտիների ստեղծմանը:

Քաղաքապետի որոշմամբ, մոտ երեք ամիս սահմանափակվելու են հողահատկացումներն ու կառուցապատումները կանաչ գոտիներում, օղակաձեւ զբոսայգու վերաբերյալ ընդհանրապես հայտեր չեն ընդունվելու: Այսօր քաղաքի կանաչ գոտիների պահպանության պատասխանատվությունը տարածվում է բազմաթիվ կառույցների վրա, իրողություն, որ շատերին հնարավորություն է տալիս խուսանավելու ու անպատիժ մնալու՝ մեղքը մյուս կառույցների վրա գցելով: Առաջարկվել է նաեւ նոր ծառայության՝ քաղաքի գլխավոր դենդրոլոգի ինստիտուտի ստեղծում: Քաղաքի գլխավոր դենդրոլոգը քաղաքի կանաչ գոտիները նկրտումներից պաշտպանելու լիազորված ու կոնկրետ պատասխանատուն կլինի՝ նաեւ թույլտվությունները վերահսկելու առումով:

Ինչեւէ, Երեւանի նոր քաղաքապետը գոնե առայժմ վճռականորեն է տրամադրված: Հուսանք, որ նրա դիրքորոշումը անցողիկ բնույթ չի ունենա եւ ճնշումների ու պարտադրանքի չի ենթարկվի: Մայրաքաղաքում դեռեւս հատկացումների ենթակա կանաչ տնկարկներով գայթակղիչ հատվածներ կան, գոնե դրանք փրկվեն ոտնձգություններից:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ՄԱՀԱԽՈՍԱԿԱՆ

Հարություն Կարապետյանի հիշատակին

Անժամանակ կյանքից հեռացավ Հարություն Ալեքսանդրի Կարապետյանը, գրականագետ, հասարակական-քաղաքական գործիչ, ՀՌԱԿ նախկին ատենապետ, Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության կենտրոնական վարչության անդամ:

Հարություն Կարապետյանը ծնվել է 1950 թվականին Ախալցխայում: Միջնակարգ դպրոցն ավարտելուց հետո ուսումը շարունակել է Երեւանում: Ավարտել է պետական համալսարանի ռուսաց լեզվի եւ գրականության ֆակուլտետը: Այնուհետեւ զբաղվել է մանկավարժական գործունեությամբ, աշխատել է Հայաստանի գրողների միությունում: Առանձնապես արգասաբեր է եղել նրա գործունեությունը որպես «Լիտերատուրնայա Արմենիա» հանդեսի գլխավոր խմբագիր: Այդ տարիներին հրապարակվում են Հարություն Կարապետյանի մի շարք գրականագիտական աշխատություններ:

Հարություն Կարապետյանը 1987 թ. աշխատել է ՀԿԿ կենտկոմում: Հանդիսացել է մամուլի սեկտորի վարիչ, ՀԿԿ կենտկոմի բյուրոյի տեսուչ, բաժնի վարիչի տեղակալ, իսկ այնուհետեւ բաժնի վարիչ:

1990 թ. Հարություն Կարապետյանն ընտրվում է ՀՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր: 1992 թ. անդամագրվում է Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությանը, հանդիսանում Գխ-ում ՀՌԱԿ խմբակցության անդամ: 1993 թ.-ից կուսակցության Հանրապետության վարչության անդամ էր: 1995 թ.-ից «Պայքար» հասարակական-քաղաքական, ռամկավար-ազատական ամսագրի գլխավոր խմբագիրը: 1996-99 թթ. Հարություն Կարապետյանը հանդիսացել է ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետը, միաժամանակ 1998-99 թթ. վարել է ՀՀ Նախագահի խորհրդականի եւ գրահրատարակչության պետական վարչության պետի պաշտոնները: Վերջին տարիներին Հարություն Կարապետյանն աշխատում էր ՀՀ Սահմանադրական դատարանում:

Հարություն Կարապետյանը համակողմանի զարգացած անհատականություն էր, զուսպ եւ խոհեմ անձնավորություն: Նա որոշակի ավանդ ներդրեց ռամկավար-ազատական գաղափարախոսության տարածման գործում, Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության աշխատանքների բարելավման ասպարեզում: Հ. Կարապետյանի հիշատակը միշտ վառ կմնա:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Քննություններն անակնկալներ չարձանագրեցին

Հուլիսի 16-ին ավարտվեցին այս տարվա բուհական ընդունելության քննությունները: Խոսքն, իհարկե, Արցախի պետհամալսարանի մասին է, որովհետեւ մայրաքաղաքում գործող մասնավոր (պետարտոնագրված) բուհերում այդ գործընթացը դեռեւս շարունակվում է:

Ինչպես անցյալ տարի, այս տարի եւս քննություններն աչքի ընկան թափանցիկությամբ եւ հնարավոր արդարացիությամբ: Համենայն դեպս, այս կարծիքին են ոչ միայն քննությունների ընթացքին հետեւող դիտորդները, այլեւ դիմորդների ծնողները:

Հուլիսի 21-ից օգոստոսի 16-ը ներառյալ ժամանակահատվածի քննական եռուզեռն անցավ առանց լուրջ միջադեպերի կամ հիշարժան իրադարձությունների: Ու եթե բովանդակային գնահատական տանք այդ գործընթացին, ապա նշելին թերեւս այն է, որ այս անգամ դարձյալ դիմորդները աչքի չընկան բարձր գիտելիքներով (գուցե թե ավելի ճիշտ ձեւակերպումը հետեւյալն է՝ կրկին ընդգծվեցին դիմորդների համեստ գիտելիքները): Այս կարծիքը փաստարկելու համար նշենք, որ քննությունների միջին բալը տատանվում էր 8–13 միավորների արանքում: Ընդ որում, ցածր միավորներ ստանալը բնութագրական էր նաեւ մեդալակիրներին: Ասվածն ավելի համոզիչ կլինի, եթե հիշատակենք մեդալակիր դիմորդներից մեկի՝ 9 միավոր ստանալը:

Ո՞րն է դիմորդների գնահատականային այսօրինակ պատկերի պատճառը: Այս հարցը, թերեւս, խոր ուսումնասիրության կարիք ունի: Իրավասու մասնագետների կողմից փաստը երեւի կքննարկվի ու համապատասխան մեկնաբանություն կստանա: Իսկ մենք փորձենք կարճառոտ ներկայացնել այս քննաշրջանի իրական արդյունքները:

Այս տարի ԱրՊՀ-ում ուսումնառելու համար ավելի շատ դիմորդ է հայտ ներկայացրել (1000 հոգի), քան անցյալ տարի էր (750): Նրանք հավակնում էին տարբեր մասնագիտությունների գծով 750 տեղերի: Միեւնույն ժամանակ, այս տարվա ընդունելության քննությունները տարբերվում էին դիմորդների՝ բնագիտական առարկաների իմացությամբ:

Քննություններին մասնակցել է 15 մեդալակիր, որոնցից միայն 9-ին է հաջողվել պաշտպանել մեդալակրի արտոնությունները: Ինչ մնում է, այսպես կոչված, միջին կարգի դիմորդներին, ապա նրանք, ինչպես սկզբում նշվեց, ոչ մի առանձնահատկություն չեն դրսեւորել:

Բավականին արդյունավետ է աշխատել նաեւ բողոքարկման հանձնաժողովը, թեեւ առարկայական հանձնաժողովները քննությունների գնահատման հարցում բարյացակամություն են ցուցաբերել դիմորդների նկատմամբ՝ ոչ հազվադեպ 7.5 միավորն ամբողջացնելով հօգուտ դիմորդի:

Ընդունելության քննություններին հետեւող որոշ դիտորդների կարծիքով, այս տարվա քննությունները մի քայլ առաջ են նախորդից, բայց ընդհանրական գնահատմամբ՝ հազիվ թե ապահովվում են բալային այն սանդղակները, որոնք սովորաբար ակնկալվում են դիմորդներից: Այս տեսակետից, կարծում ենք, ուսանողական տոմս «վաստակած» դիմորդներն անհրաժեշտություն կունենան ուսումնառության տարիներին ավելի մեծ ուշադրություն դարձնելու իրենց կրթական մակարդակի բարձրացմանը:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Հայաստանում 3,2 միլիոն մշտական բնակիչ

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: 2003 թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության մշտական բնակչության թվաքանակը կազմել է 3210,1 հազար մարդ: 2002 թ. նույն ժամանակահատվածում Հայաստանի բնակչությունը 3209,7 հազար էր:

ՀՀ կառավարությանն առընթեր միգրացիայի եւ փախստականների վարչության տվյալների համաձայն, հանրապետության հսկիչ անցագրային կետերով (օդային, երկաթուղային եւ ավտոմոբիլային) իրականացվող միգրացիոն հոսքերի ընդհանուր ծավալում 2003 թ. հունվար-հունիսին մեկնողների թվաքանակը գերազանցել է ժամանողների թվաքանակը 24,8 հազարով, որը 10,4 հազարով կամ 29,5%-ով պակաս է նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համապատասխան ցուցանիշից:

ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայության տվյալների համաձայն, 2003 թ. հունվար-հունիսին Հայաստանում բնակչության բնական աճը պահպանվել է դրական՝ ծնունդների թիվը գերազանցել է մահերի թիվը, ընդ որում, 2002 թ. համապատասխան ժամանակաշրջանի համեմատ ծնունդների թիվն աճել է 8,9%-ով, մահացությունը նվազել է 1,6%-ով:

2003 թ. հունվար-հունիս ամիսներին նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ 6%-ով նվազել է կյանքի առաջին տարում երեխաների մահացության դեպքերի թիվը: Այդ ամիսներին մինչեւ 5 տարեկան երեխաների մահացության կառուցվածքում գերակշռում է մինչեւ 1 տարեկանների մահացությունը (74,6%):

Տարվա առաջին վեց ամիսներին գրանցված ամուսնությունների քանակը կազմել է 7154՝ 2002 թ. նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ աճելով 10%-ով, իսկ ամուսնալուծությունների քանակը կազմել է 885՝ աճելով 8,1%-ով:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ

Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆախս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ
/ հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն
/ հեռ. 529353

Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

«27»-ի դատավարությունը կարծես ցանկանում են ձգձգել

Մինչդեռ դատավորի «նյարդային բոլոր բջիջները քայքայվել են»

Երեկ «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատավարությունն սկսվեց նրանից, որ դատաքննությանը ներգրավվեցին նաեւ տուժող Սմբատ Այվազյանի ներկայացուցիչներ Արտակ Զեյնալյանը եւ Լեւոն Եղիազարյանը: Դատավոր Սամվել Ուզունյանը վերջիններիս ներկայացրեց իրենց իրավունքներն ու պարտականությունները: Դատավորը պարզեց նաեւ, որ ոչ Արտակ Զեյնալյանը եւ ոչ էլ Լեւոն Եղիազարյանը բացարկ չունեին մեղադրողներին կամ դատավորին:

Սամվել Ուզունյանը հիշեցրեց նաեւ, որ տուժողը դատարանում կարող է ունենալ մի քանի ներկայացուցիչ, սակայն դատական նիստին խոսքի իրավունքով կարող է մասնակցել մեկը: Արտակ Զեյնալյանն էլ միջնորդեց, որ իրենք՝ ներկայացուցիչները որոշեն, թե ըստ անհրաժեշտության տվյալ դատական նիստում ով կներկայացնի Սմբատ Այվազյանի շահերը: Դատավորը չառարկեց:

Այնուհետեւ դատարանը լսեց Վազգեն Սարգսյանի իրավահաջորդի շահերի պաշտպան Օլեգ Յունոշեւի միջնորդությունը: Նա միջնորդեց զինդատախազությունից պահանջել անջատված մասով (ահաբեկչության կազմակերպիչների) հարցաքննված վկաների ցուցակը, կանչել եւ հարցաքննել բոլոր այդ վկաներին: Դատավորը նկատեց, որ ինքը չի կարող զինդատախազությունից պահանջել այնպիսի գործի նյութեր, որը գտնվում է ոչ թե զինվորական, այլ գլխավոր դատախազությունում: Յունոշեւը ճշգրտեց, որ իր միջնորդությունը վերաբերում է ոչ թե զինդատախազությանը, այլ հենց գլխավոր դատախազությանը:

Այս առումով Սամվել Ուզունյանը հետաքրքրվեց, թե ինչպես կարելի է ստանալ այնպիսի նյութեր, որոնց գործով դեռեւս շարունակվում է նախաքննությունը, եւ այդ նյութերը համարվում են գաղտնի: Ապա Սամվել Ուզունյանն իր իսկ խոսքերով հուշեց Յունոշեւին, որ վերջինը կարող է որոշ վկաների հարցաքննության միջնորդություն անել առանձին, կոնկրետ «27»-ի գործի հանգամանքներով:

Յունոշեւը պնդեց իր միջնորդությունն, ավելացնելով, որ անջատված մասն ի սկզբանե եղել է անօրինական եւ արվել է կազմակերպիչներին չբացահայտելու եւ չպատժելու նպատակով: Դատավորը սրան ի պատասխան նշեց, որ չի կարող անջատված մասով ցուցմունքներ պահանջել, դա իր իրավասությունից դուրս է, ուստի միջնորդությունը չդրեց քննարկման:

Միջնորդությունը չքննարկելու դեմ առարկեց նաեւ Արտակ Զեյնալյանը: Սրան ի պատասխան Սամվել Ուզունյանը բացատրեց, որ դատարանը քննարկում է ցանկացած օրինական, այլ ոչ անօրինական միջնորդություն: Մեղադրող Գագիկ Ավետիսյանն էլ ավելացրեց, որ դատարանի խնդիրը չէ անջատված մասի հիմնավոր լինել-չլինելը: Ավետիսյանն առաջարկեց Յունոշեւին միջնորդություններն ուղղել անջատված մասով նախաքննություն վարող մարմնին:

Յունոշեւը եւ մեղադրող Ավետիսյանը մի տեւական ժամանակ վիճեցին, թե դատավարության այս կամ այն մասնակիցը դատավարության տարբեր պահերին ինչ իրավունքներ ունի: Ի վերջո, դատավորը սահմանափակեց վեճը, որից հետո առանց թույլտվության փորձեց խոսել վերջերս դատաքննությանը ներգրավված Վազգեն Սարգսյանի իրավահաջորդի եւս մեկ ներկայացուցիչ Արամազդ Զաքարյանը: Վերջինս օգտվելով բարձրախոսը ձեռքում ունենալու հնարավորությունից, չէր լսում դատավորի դիտողությունը, որ դատական նիստին կարող է ելույթ ունենալ տուժողի մեկ ներկայացուցիչ:

Եվ քանի որ Զաքարյանը շարունակում էր խոսել, Ուզունյանը հայտնեց, որ նման պահվածքում դատաքննությունն ամեն կերպ ձգձգելու, ինչպես նաեւ ապացույցների հետազոտման փուլը (որում ներկայումս գտնվում է դատաքննությունը) ծախողելու միտում է տեսնում: Յունոշեւն իր հերթին Զաքարյանին ելույթ ունենալու հնարավորություն չտալը որակեց անօրինական:

Մեղադրող Ավետիսյանը դժգոհություն հայտնեց Յունոշեւի նման գործողություններից, նշելով, որ փաստաբանը դատարանում, ինչպես նաեւ դահլիճից դուրս, իրեն իրավունք է վերապահում գնահատականներ տալ դատարանի որոշումներին: Յունոշեւը, ինչպես եւ Արտակ Զեյնալյանը, որպես պատասխան մասնացույց արեցին կարծիք արտահայտելու յուրաքանչյուրի իրավունքը: Եվ որպեսզի ծավալվող վիճաբանությունը վերջ ունենա, դատավորը սահմանափակեց բոլոր այն արվելիք միջնորդությունները, որոնք կապված չեն լինի դատարանում հրապարակվող փորձաքննության եզրակացությունների հետ:

Հայտարարվեց ընդմիջում, որից հետո Արտակ Զեյնալյանը միջնորդեց երկու շաբաթ ժամանակ տրամադրել իրեն, գործի նյութերին ծանոթանալու համար: Միջնորդությունը մերժվեց: Այնուհետեւ Յունոշեւն անդրադարձավ ահաբեկչությունից մի քանի օր անց պաշտպանության նախարարությունում Ալեքսան Հարությունյանի ասածների տեսաձայնագրությանը: Յունոշեւը միջնորդեց պարզել տեսանյութերի գտնվելու վայրը, ինչպես նաեւ պահանջել եւ ստանալ նշված տեսաերիզը, ուսումնասիրել, ճշտել այն անձանց շրջանակը, ովքեր ներկա են եղել Ալեքսան Հարությունյանի եւ ՊՆ փոխնախարար Ասվածատուր Պետրոսյանի խոսակցությանը: Ըստ Յունոշեւի տվյալների, նշված տեսաերիզը գտնվում է գեներալ Մանվել Գրիգորյանի մոտ, ուստի Յունոշեւը միջնորդեց նաեւ հարցաքննել Ալեքսան Հարությունյանին, Մանվել Գրիգորյանին եւ Ասվածատուր Պետրոսյանին:

Այս միջնորդության կապակցությամբ Սամվել Ուզունյանը հիշեցրեց, որ նման միջնորդության առնչությամբ հարցումներ են արվել ՊՆ-ում, ԱԱՆ-ում, ՆԳՆ-ում: Դատավորն ավելացրեց նաեւ, որ միջնորդության կապակցությամբ դատարանն իր որոշումը կհայտնի 1-2 օրից: Չնայած դրան, Նաիրի եւ Կարեն Հունանյանները առարկեցին միջնորդությանը: Նաիրի Հունանյանն էլ ավելացրեց, թե հիշատակվող տեսաերիզից ունի հենց Յունոշեւի վստահորդ Արամ Սարգսյանը, նաեւ Գագիկ Ջհանգիրյանը: Եվ քանի որ Հունանյանը տեսաերիզը որակեց անհետաքրքիր, ուստի պարզաբանեց նաեւ, որ տեսաերիզի բովանդակության մասին իրեն մանրամասն պատմել է հենց զինդատախազ Գագիկ Ջհանգիրյանը: Միջնորդությանը միացավ Արտակ Զեյնալյանը, իսկ մեղադրող Գագիկ Ավետիսյանն առարկեց:

Ապա մեղադրող Ավետիսյանը հայտարարեց, անդրադառնալով Յունոշեւի նախորդ օրվա ասուլիսում հնչած հայտարարություններին, որ Յունոշեւը վիրավորական արտահայտություններ է թույլ տվել մեղադրողների հասցեին: Ավետիսյանը Յունոշեւի արտահայտություններից մեկը հրապարակեց դահլիճում եւ որակեց իրավական անգրագիտություն: Արամազդ Զաքարյանը եւ Գագիկ Ավետիսյանը բավականին բարձր տոնով սկսեցին վիճել: Այդ կապակցությամբ դատավորը հիշեցրեց նաեւ, որ իր նյարդային բոլոր բջիջներն էլ են քայքայվել: Ապա Սամվել Ուզունյանն ավելացրեց նաեւ, որ իր հրաժարականը պահանջելու առումով կարող է հավաստիացնել, որ հաճույքով դա կաներ, սակայն իրավունք չունի:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Տուժող Սմբատ Այվազյանը որոշել է «27»-ի գործում ունենալ ներկայացուցիչ

Դատարանում ավելանում է ընդդիմությո՞ւնը

Այսուհետեւ «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանում ընթացող դատավարությանը կմասնակցեն տուժող Սմբատ Այվազյանի (ներկայումս ԱԺ պատգամավոր, «Հանրապետություն» կուսակցություն) շահերի ներկայացուցիչներ Արտակ Զեյնալյանը եւ Լեւոն Եղիազարյանը: «27»-ի դատավարությունը շարունակվում է արդեն տարիներ, սակայն Սմբատ Այվազյանը դատական նիստերին ներկայացուցիչ չի ունեցել: Մենք հետաքրքրվեցինք Արտակ Զեյնալյանից, թե ինչով է պայմանավորված կոնկրետ դատավարության այս փուլից Սմբատ Այվազյանի դատարանում ներկայացուցիչներ ունենալու որոշումը:

– Մինչեւ հիմա մենք ակնկալում էինք, որ դատարանում կհարցաքննվեն բոլոր վկաները, եւ այդ ընթացքում հնարավոր կլինի բացահայտել շատ հարցերի պատասխաններ: Բայց քանի որ իմ վստահորդն այժմ զրկված է այդ հնարավորությունից (նշենք, որ վկաների ցուցակը կրճատվել է եւ դատարանն արդեն իսկ ավարտել է վկաների հարցաքննության փուլը- Ա. Հ.), ուստի Սմբատ Այվազյանը անհրաժեշտ գտավ դատարանում ներկայացված լինել իր ներկայացուցչի միջոցով: Այդպիսով հնարավորություն կլինի մյուս տուժողների ներկայացուցիչների հետ խորհրդակցելով՝ տեղում կողմնորոշվել, թե ինչպես հանդես գալ եւ արագ արձագանքել դատարանին, մեղադրող կողմի գործողություններին եւ վարքագծին:

- Կարելի՞ է արդյոք իրերի նման դասավորությունը հասկանալ որպես Ստեփան Դեմիրճյանի ներկայացուցչի՝ դատավարությունից հեռանալուց հետո առաջացած բացն այս կերպ լրացնելու տարբերակ:

- Սոս Սարգսյանը հեռացավ այն պատճառով, ինչ պատճառով որ իմ վստահորդ Սմբատ Այվազյանը որոշեց ներկայացված լինել դատական նիստերի ժամանակ: Այսինքն՝ Սոս Սարգսյանը հեռացավ, որովհետեւ սահմանափակեցին վկաների թիվը: Ուղղակի համարեց, որ դրանք անհաղթահարելի խոչընդոտներ են եւ անիմաստ է որեւէ գործողություն կատարել դատական նիստի ժամանակ: Իսկ Սմբատ Այվազյանը որոշեց, որ եթե վկաները չեն հարցաքննվելու, ապա իր՝ տուժողի իրավունքներն ինքը կպաշտպանի ներկայացուցիչ ունենալով:

- Իսկ ինչո՞վ է պայմանավորված ձեզ որպես ներկայացուցիչ ընտրելու հանգամանքը:

- Շատ քչերը կան, որ կհամաձայնեն լինել «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով ներկայացուցիչ դատարանում: Նկատի ունեմ, որ անցանկալի վիճակ է: Այս դատավարությունը եւ դրա հետ կապված մարդիկ, ովքեր շահեր ունեն ներկայացրած, գտնվում են լուսանցքում: Մենք էլ (նկատի ունի Սմբատ Այվազյանի ներկայացուցիչներին-Ա. Հ.) մեզ անջատում ենք մեղադրանքի կողմը ներկայացնող պետական մեղադրողներից: Նրանք վստահություն չեն ներշնչում: Մենք առանձին ենք ներկայացնում մեր շահերը:

Ա. Հ.

ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ

Զեյթունցիների հարսը սատարում է զեյթունցի մանուկներին

Սոնա Մկրտիչյանը, ինչպես շատ ու շատ գաղթական հայեր, երկար դեգերումներից հետո, վերջապես հանգրվանել է Մոնրեալում (Կանադա): Լինելով զեյթունցիների հարս, հավատարիմ է մնացել արմատների սովորույթներին եւ դրանք սիրով փոխանցել է իր 3 զավակներին եւ 2 թոռներին: Միշտ փափագել են այցելել պապենական տունը եւ հույսները չեն կտրում: Ներկայումս Սոնա Մկրտիչյանը վարում է ՀԲԸՄ «ոսկյա տարիքի» հաշվապահությունը, ակտիվ անդամն է Հայ բարեգործական միության եւ «Զեյթուն» հայրենակցական միության, որն իր արմատները ծլարձակում է նաեւ մայր հայրենիքում: 1992 թ.-ից Մոնրեալում գործում է «Զեյթուն» հայրենակցական միությունը, որին անդամակցել են տեղահան արված զեյթունցիներ: Նրանք համախմբվելով օժանդակում են Լիբանանում 7, Սիրիայում 10 զեյթունցիների երեխաների, հոգում են նրանց ուսման եւ կեցության հարցերը:

Սոնա Մկրտիչյանը իր որդեգիրների հետ

Արդեն 5 տարի Սոնա Մկրտիչյանի ու Զեյթունի թաղապետարանի միջեւ սերտ կապեր են հաստատվել: Այդ կապերի արդյունքը եղավ, որ Զեյթուն թաղամասից ընտրվել են 4 անապահով որդեգիր երեխաներ, եւ արդեն 5 տարի ամսական 25 դոլար կրթաթոշակով օգնություն են ցուցաբերում նրանց: Տկն Սոնան տարին մեկ պարտադիր այցելում է Հայաստան, մեկ ամիս հետաքրքրական ժամանակ անցկացնում 4 որդեգիրների, իր շատ ու շատ մտերիմ ընկերների ու Արաբկիր-Զեյթուն թաղապետարանի աշխատակիցների հետ: Այս տարվա այցը համընկավ նաեւ Համահայկական խաղերին, որին մասնակցելու մեծ ցանկություն ուներ նաեւ նրա որդին՝ Գալուստը: Առաջիկայում ծրագրեր են մշակվում, նշեց տկն Սոնան, աշխարհում գործող «Զեյթուն» հայրենակցական միության հետ համատեղ, մայր հայրենիքում վերանորոգել կրթական օջախներ: Նաեւ մշակվել են երիտասարդ սերունդներին մերձեցնող եւ հայապահպանման շուրջ հատուկ ծրագրեր: Իսկ մարտ ամսին Մոնրեալում կայանալիք հերթական պարահանդես-միջոցառմանը հրավիրվել է նաեւ Արաբկիր-Զեյթուն համայնքի ղեկավար Ռուբեն Սինոյանը, որի հետ էլ կհղկվեն հետագա համագործակցության ծրագրերը, որպեսզի ոչ մի զեյթունցի ուշադրությունից դուրս չմնա ու պահի-պահպանի զեյթունցիների համն ու հոտը, կոլորիտը:

ՄԱՐԻՆԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Աղքատության սահմանագիծը ...

Սկիզբը՝ էջ 1

Այդ չափանիշներով Հայաստանում աղքատ չհամարվելու համար, այս տարվա փաստացի գներով, 1 շնչին ընկնող նվազագույն պարենային զամբյուղը կազմում է... 9 հազար դրամ: Ճիշտ է, դրա մեջ ընդգրկվում է սննդամթերքի 24 տեսակներ, բայց ամսական ընդամենը 9 հազար դրամը, մեղմ ասած, բավարար չէ անգամ կիսաքաղց գոյության համար: Իսկ նվազագույն սպառողական զամբյուղը, որն ընդգրկում է նաեւ հագուստի եւ էլեկտրաէներգիայի ծախսերը, կազմում է 15 հազար դրամ: Եվ վերջ: Եթե Հայաստանում որեւէ մեկն օրական ստանում եւ ծախսում է 500 դրամ սնվելու, հագնվելու եւ էլեկտրաէներգիայի դիմաց վճարելու համար, ապա նա իրեն կարող է համարել ապահովված անձնավորություն: Արժե միայն հիշեցնել այս չափանիշը հիմք ընդունող մեծ ու փոքր չինովնիկներին (նախարարներ, փոխնախարարներ, վարչության, բաժինների պետեր), որ նրանց մեկ անգամվա սնվելու գումարը հավանաբար մի քանի անգամ ավելի է այդ 500 դրամից: Այս պարագայում նրանց հիշեցնել, որ հասարակ մահկանացուները նաեւ առողջապահական, կրթական, հանգստի եւ այլ ծախսեր ունեն, ավելորդ է եւ անվայել հանդգնություն կհամարվի: Մի՞թե իշխանավորներից բացի, մյուսներն էլ իրավունք ունեն բուժվելու կամ հանգստանալու:

Ընդունված մոտեցումը՝ փաստացի իրավիճակից ելնելով աղքատության սահմանագիծ որոշել, ոչ միայն անբարոյական է, այլեւ ամբոխավարական: Եթե ամսական 15 հազար դրամ եկամուտ ունեցող անձը համարվում է աղքատ, ապա ինչից ելնելով, ենթադրենք, 16 հազար դրամ եկամուտ ունեցողն աղքատ չէ: Որեւէ հիմնավոր, մասնագիտական բացատրություն ոչ մի պաշտոնյայի կողմից չի տրվում: Մինչդեռ աղքատության սահմանման համար այլընտրանքային տարբերակ գոյություն ունի:

Բժիշկներն ու դիետոլոգները մի քանի տարի առաջ առաջարկել էին նվազագույն սպառողական զամբյուղի այլ տարբերակ, որտեղ հիմնավորված է, թե ինչու մարդուն անհրաժեշտ է սննդամթերքի տվյալ կազմով, կառուցվածքով եւ էներգետիկայով չափաբաժին: Այս տարվա փաստացի գներով այդ՝ առողջապահության նախարարության ներկայացրած նվազագույն պարենային զամբյուղի արժեքն է 18 հազար դրամ, իսկ նվազագույն սպառողական զամբյուղինը՝ 29 հազար դրամ: Շա՞տ է սա, թե՞ քիչ: Կարող ենք ասել, որ ամսական 29 հազար դրամ եկամուտ ունեցող մարդն այլեւս աղքատ չէ: Միանշանակ պատասխաններ դժվար է գտնել: Անշուշտ կարծիքները կտարբերվեն: Սակայն ակնհայտ է, որ գոնե այս դեպքում գործ ունենք մասնագիտորեն հիմնավորված մոտեցման հետ: Բացի այդ, քիչ թե շատ իրատեսական է թվում, որ 29 հազար դրամ եկամուտ ունեցող մեկ անձը Հայաստանում, թեկուզ դժվարությամբ, բայց ի վիճակի կլինի հոգալ կենսական նվազագույն որոշ կարիքներ:

Սակայն նվազագույն սպառողական զամբյուղի այս տարբերակն աղքատության սահմանագիծ որոշող, դրա հաղթահարման ծրագիր մշակող կառավարության ուշադրությունից դուրս է մնացել: Դա նշանակում է, որ նրան առանձնապես չի հետաքրքրում իրականում աղքատության հաղթահարումը: Մինչդեռ, դրա մասին խոսելը, հատուկ ծրագիր մշակելը եւ իրավիճակը նույնը թողնելը շահավետ են կրկնակի: Այդ դեպքում ե՛ւ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից բազմամիլիոն վարկեր ու դրամաշնորհներ են ստացվում, որոնց «արդյունավետ» ծախսելու ձեւերը մեր պաշտոնյաները լավ գիտեն, ե՛ւ հեշտանում է ընտրակաշառքների միջոցով իշխանությունը պահպանելը:

Արձակուրդային օրերի խրոնիկա

Շուրջ 20 օր, օգոստոսի 4-ից սկսյալ, «Ազգը» հայաստանյան այլ թերթերի հետ գտնվում էր ամառային արձակուրդում։ Այդ ընթացքում, թեեւ համեմատաբար քիչ, մի շարք իրադարձություններ արձանագրվեցին Հայաստանում։ Ստորեւ առանձնացնում ենք դրանցից ամենակարեւորները մեկական նախադասությամբ, դրանց միացնելով միջազգային ասպարեզում պատահած գլխավոր իրադարձությունները։

Օգոստոսի 4

- Իլհամ Ալիեւը նշանակվեց Ադրբեջանի վարչապետ։

Օգոստոսի 5

- Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան Ջոն Օրդուեյը հայտարարեց, թե հայ-թուրքական սահմանի բացումը Ամերիկայի արտաքին քաղաքականության հետաքրքրության առարկա է։
- ՀՀ ԿԸՀ-ն ԱԺ պատգամավոր գրանցեց հանրապետական Արարատ Մալխասյանին։ Նա խորհրդարանում կփոխարինի հուլիսի 23-ին առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման փոխնախարար նշանակված Գառնիկ Բադալյանին։
- Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը հայտարարեց, որ իր երկիրը ցանկանում է անդամակցել Իսլամական խորհրդաժողովին՝ առայժմ դիտորդի կարգավիճակով։

Օգոստոսի 6

- Վանաձորում տեղակայված զորամասում սպանվեցին ժամկետային 3 զինծառայողներ։
- Իլհամ Ալիեւի վարչապետ նշանակումը ողջունեցին Թուրքիան, ԱՄՆ-ը եւ Ռուսաստանը։ Նա դադարեցրեց ծառայողական պարտականությունները՝ նախագահական նախընտրական քարոզարշավին մասնակցելու համար։

Օգոստոսի 8

- ՀՀ կառավարությունը հաստատեց աղքատության հաղթահարման ռազմավարական ծրագիրը։
- Իլհամ Ալիեւը խոստացավ շարունակել ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորմանն ուղղված ջանքերը։
- Բաքվում տեղի ունեցան միանգամից 5 բողոքի ցույցեր Թուրքիայի, ԱՄՆ դեսպանատների, ԵԱՀԿ գրասենյակի, ԿԸՀ-ի եւ Սահմանադրական դատարանի առջեւ։ Ցուցարարները պահանջում էին երկրում իշխանությունը զավթելուն տալ համապատասխան գնահատական։
- Իրաքում ԱՄՆ զորքերի հրամանատարը հայտարարեց, որ զինվորականները փոխում են ռազմավարությունը եւ սկսում համագործակցել իրաքցիների հետ։ Նույն օրը Տիկրիտի շրջակայքում ամերիկացի զինվորները սպանեցին 4 մարդու։

Օգոստոսի 9

Հայաստան ժամանած ԱՄՆ կոնգրեսական Ջոզեֆ Քրոուլին հայտարարեց, որ Հայաստանում անցկացված ընտրությունները թեեւ փայլուն չէին, սակայն երկրի ժողովրդավարացման ճանապարհին եւս մեկ քայլ էին։ Հիշեցնենք, որ կոնգրեսականի Հայաստան այցի հովանավորը ՀՅԴ-ն է։

Ամերիկացի միլիարդատեր Ջորջ Սորոսը 10 միլիոն դոլար է տրամադրում առաջիկա նախագահական ընտրություններում Ջորջ Բուշի պարտության խնդրով զբաղվող «Ամերիկան համախմբվում է» կազմակերպությանը։

Օգոստոսի 11

- Հայաստանի կոմկուսն ընտրեց նոր առաջնորդի։ Կենտկոմի նորընտիր առաջին քարտուղար Ռուբեն Թովմասյանը հայտարարեց, որ մտադիր է համախմբել ուժերը եւ երկրում վերականգնել խորհրդային իշխանությունը։
- Մոտ 100 միլիոն դոլար պարտքի դիմաց Հայաստանը Ռուսաստանին հանձնեց 5 ձեռնարկություն։
- Հոկտեմբերի 27-ի գործով դատական նիստում պետական մեղադրողները միջնորդեցին այլեւս չլսել դատական կոչված մյուս վկաներին եւ անցնել այլ ապացույցների հետազոտմանը։

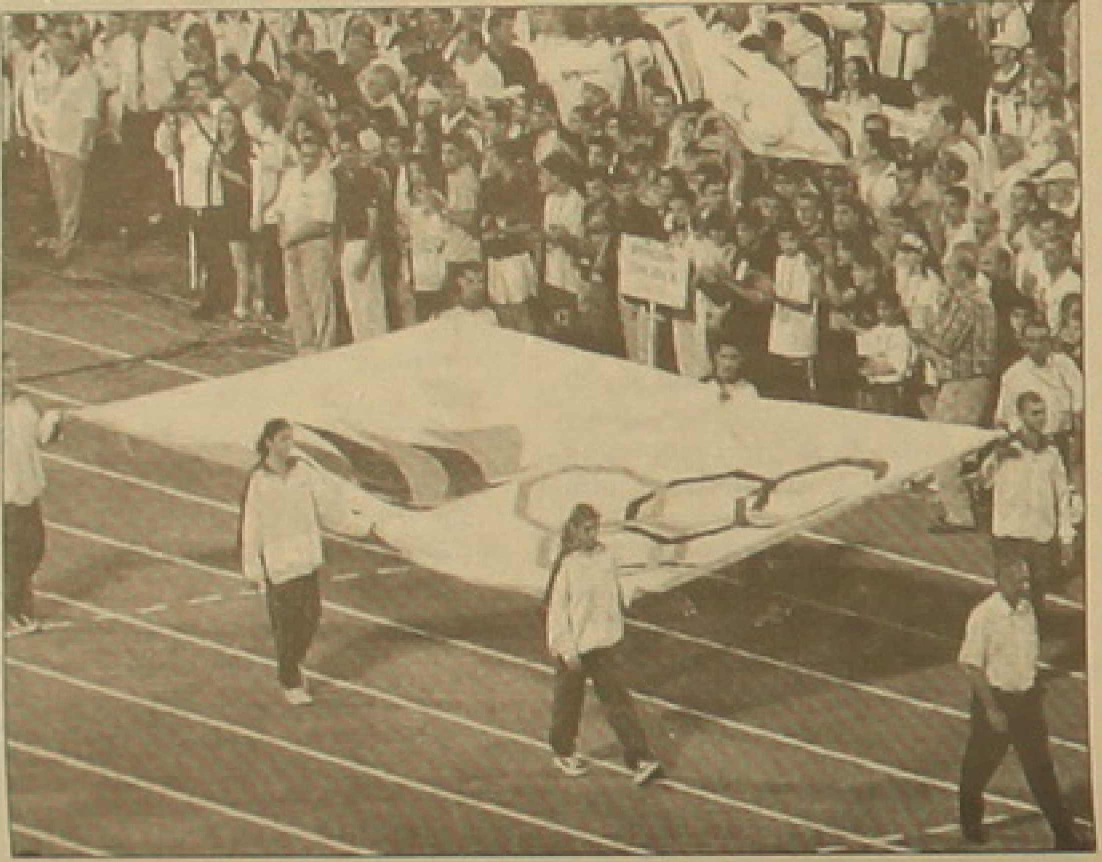

Օգոստոսի 16-ին մեկնարկեցին 3-րդ համահայկական խաղերը։

Օգոստոսի 12

- Հրապարակվեց Տիգրան Նաղդալյանի սպանության գործով մեղադրական եզրակացությունը։ 13 ամբաստանյալներից առաջադրված մեղադրանքները չընդունեցին միայն 5-ը, այդ թվում Վազգեն Սարգսյանի եղբայր Արմեն Սարգսյանը, որին առաջադրված է սպանության պատվիրատուի մեղադրանք։
- ԼՂՀ հակամարտության կարգավորման շուրջ բանակցությունները կվերսկսվեն Ադրբեջանի նախագահական ընտրություններից հետո, հայտարարել է արտգործնախարար Վիլայաթ Գուլիեւը։

Օգոստոսի 13

- Հոկտեմբերի 27-ի դատական նիստում Սարգսյանների շահերի ներկայացուցիչ Օլեգ Յունոշեւը բացարկ հայտնեց մեղադրողների ամբողջ կազմին՝ նրանց ամբաստանելով ծառայողական հանցագործության մեջ։ Դատավոր Սամվել Ուզունյանը մերժեց դատախազներին բացարկ հայտնելու միջնորդությունը՝ անհիմն լինելու պատճառաբանությամբ։
- Միջազգային արժույթային հիմնադրամի առաքելությունը բավականին լավատեսական գնահատեց տնտեսական բարեփոխմանը նպատակաուղղված Հայաստանի ղեկավարության կողմից իրականացվող միջոցառումները։ Սակայն հիմնադրամի փորձագետներին չի բավարարում երկրում հարկերի գանձման մակարդակը, ինչը նրանք պայմանավորում են Հայաստանի կոռումպացվածությամբ։
- Ադրբեջանն Իրաք ուղարկեց զինված ուժերի խաղաղարար ստորաբաժանում։

Օգոստոսի 14

- Շրջանառության մեջ դրվեց ԱՄՆ Կենտրոնական հետախուզական վարչության արխիվային մի փաստաթուղթ, որի գաղտնազերծումից պարզվել է, որ 25 տարի շարունակ Լեռնային Ղարաբաղը թեեւ գաղտնի, սակայն այդ կառույցի կողմից ճանաչվել է որպես պատմական Հայաստանի մաս։
- ՀՀ կառավարությունը հավանություն տվեց անհատական ծածկագրերի օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու օրինագծին։ Մեկ այլ որոշմամբ մինչեւ հոկտեմբերի 30-ը դադարեցվեց «Սեւան» ազգային պարկի եւ Սեւանա լճի ափամերձ տարածքներում պետական հողամասերի տրամադրումը ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց։
- Հոկտեմբերի 27-ի դատավարության մեղադրող եւ տուժող կողմերի միջեւ լարվածությունը հասավ իր կիզակետին։ Փաստաբան Աշոտ Սարգսյանը Դեմիրճյանների ընտանիքի անունից հայտարարեց, որ անիմաստ է համարում մասնակցել «դատական ֆարսին»։
- Քրդստանի ազատության եւ ժողովրդավարության վեհաժողովի կովկասյան ներկայացուցչության պատասխանատուն Երեւանում հայտարարեց, որ քրդերը սպառնում են սեպտեմբերի 1-ից խախտել Թուրքիայի հետ զինադադարը եւ վերսկսել պատերազմական գործողությունները։ Քրդերը պատերազմը չեն վերսկսի, եթե Թուրքիան մինչ իրենց նշած ժամկետը զինադադար հայտարարի։
- Քլիվլենդի հիվանդանոցում Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի համար գտնվեց դոնորական սիրտ։ Սրտի նախկին տերը Կոլումբիայի 64-ամյա մի քաղաքացի էր, որ մահացել էր ավտովթարից։

Օգոստոսի 15

- ԱԺ նախագահը աշխատանքային այցով մեկնեց Գեղարքունիքի մարզ։ Արթուր Բաղդասարյանը հայտարարեց, որ աշնանը ստեղծվելու է ավանդների վերադարձով զբաղվող հանձնաժողով։
- Հոսանքազրկվեցին Կանադայի եւ ԱՄՆ-ի մի շարք խոշոր քաղաքներ՝ Նյու Յորքը, Դետրոյթը, Քլիվլենդը, Օտտավան։

Օգոստոսի 16

- Մեկնարկեցին Համահայկական երրորդ խաղերը։
- Ադրբեջանում պաշտոնապես մեկնարկեց նախագահական ընտրարշավը։

Պատրաստեց
Մ. ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Խտրական վերաբերմունք նախկին ռազմագերիների նկատմամբ

Հայաստանցի 60 ընտանիքներ Գերմանիայից փոխհատուցումներ կստանան

Հայաստանում այսօր 1962 մարդ կա, ովքեր Հայրենական մեծ պատերազմի ժամանակ գերության են դատապարտվել, կատարել հարկադիր աշխատանք գերմանական բանակի հսկողության տակ կամ համակենտրոնացման ճամբարներում։

Գերմանական կառավարությունը, փորձելով քավել անցյալի մեղքերը, ֆինանսական փոխհատուցումներ է նախատեսում այն անձանց, ովքեր կրել են պատերազմի տառապանքները։ Ըստ մոտավոր հաշվարկների, նախկին Խորհրդային Միության, Լեհաստանի, Իտալիայի, նաեւ այլ երկրների բնակիչ, այժմ կենդանի այդ մարդկանց թիվը հասնում է 200 հազարի։ 2001 թվականի օգոստոսի 1-ի որոշմամբ հաստատվեց, որ գումարի ամենաբարձր չափը՝ մինչեւ 15 հազար գերմանական մարկ (մոտ 8 հազար դոլար) հատկացվելու է համակենտրոնացման ճամբարներում հայտնված ռազմագերիներին։ Պատերազմի հայ մասնակիցների համար սա աննպաստ որոշում է, որովհետեւ 1962 մասնակիցների մեծամասնությունը համակենտրոնացման ճամբարներում չի եղել։ Նրանցից ընդամենը 536-ն է համապատասխանում այդ կարգավիճակին։ Մնացած 1450-ի համար, ովքեր նույնպես գերության անլուր տառապանքներն են տարել, սակայն ոչ ճամբարներում, 1500 եվրոյից քիչ ավելի կամ պակաս չնչին գումարներ են նախատեսվում։ Փոխհատուցումներ իրականացնելու այս գործընթացն սկսվել է 2000 թ. դեկտեմբերից, եւ առ այսօր դրան մասնակցելու հայտ ներկայացրած մոտ 2000 հայ հայցվորներից 200-ն արդեն մահացել է։ Տեղեկացնենք, որ ըստ սահմանված կարգի, նրանց անմիջական ժառանգները՝ որդիները, կինը, պարտավոր են 6 ամսվա ընթացքում հայտնել այդ մասին գերմանական «Հիշողություն, պատասխանատվություն եւ ապագա» հիմնադրամին։ Այն իր մասնաճյուղերն ունի նաեւ Ռուսաստանում, Ուկրաինայում եւ Բելառուսում։

Գերմանահայ փաստաբան Ստեփան Թաշչյանը, ում նախաձեռնությամբ հիմնված երեւանյան գրասենյակը, զբաղվում է այս հարցերով, ռուս պրոֆեսոր Պավել Բորիանի հետ անցած սեպտեմբերին Գերմանիայի ֆինանսների նախարարությունում փորձեց պարզաբանել ռազմագերիներին տարբեր կարգավիճակների բաժանելու եւ ըստ այդմ գումարային մեծ տարբերությամբ փոխհատուցում սահմանելու անարդարացի մոտեցման դրդապատճառները։ Նրանց պատասխանեցին, որ բոլոր ռազմագերիների նկատմամբ նույն դիրքորոշում արտահայտելու դեպքում իրենք ստիպված պիտի լինեն ավելի քան 1,5 միլիարդ եվրո ծախսել։ Նման բացատրությունը չէր կարող բավարար լինել, եւ որոշեցին դատական կարգով խնդիրը լուծել։ Սակայն Բեռլինի առաջին վարչական դատարանը հայցադիմումը մերժեց հայցասուների համար կրկին անընդունելի պատճառաբանությամբ, թե այս փոխհատուցումները նվիրատվության նման մի բան են, եւ գերմանական պետությունը կարող էր եւ չձեռնարկել դրանք։ Ուստի նախկին ռազմագերիները բարոյական ոչ մի իրավունք չունեն որեւէ պահանջ առաջադրելու կամ դատի տալու Գերմանիային։ Այս տարվա հունիսին գերմանահայ փաստաբանը դիմեց ավելի բարձր դատական ատյանի։ Դատարանը պահանջի արդարացիությունը ընդունելով հանդերձ, այնուամենայնիվ, հայտարարեց, որ որեւէ իրավասություն կամ հնարավորություն չունի փոխելու գերմանական պառլամենտի որոշումը։ Մանավանդ որ Ռուսաստանի, Ուկրաինայի ու Բելառուսի ներկայացուցիչները կանխավ համաձայնել էին առաջադրված պայմաններին եւ նույնիսկ մասնակցել էին այս մասին օրենքի ստեղծմանը։ Ստեփան Թաշչյանի մեկնաբանությամբ, ռուսներն այս առթիվ ստիպված են փոխհամաձայնության եկել գերմանացիների հետ, որովհետեւ վերջիններս հայտարարել են, որ որեւէ հավակնություն ներկայացնելու դեպքում իրենք ռուսներից նույն կարգի փոխհատուցումներ են պահանջելու պատերազմի տարիներին գերի ընկած եւ նախկին Խորհրդային Միության տարածքում հարկադիր աշխատանք կատարած գերմանացի զինվորների համար։ Այն իրողությունը, որ Գերմանիան է ձեռնարկել պատերազմը եւ ոչ Խորհրդային Միությունը, շրջանցվել է։

Մեկ ամիս առաջ «Հիշողություն, պատասխանատվություն եւ ապագա» հիմնադրամը երեւանյան գրասենյակին տեղեկացրեց, որ արդեն հաստատված է 60 հայ ռազմագերիներին փոխհատուցման գումար տրամադրելու որոշումը։ Նրանց մեծ մասը համակենտրոնացման ճամբարներում է եղել։ Սա, իհարկե, չնչին թիվ է, եթե նկատի առնենք, որ Գերմանիայում ոչ ճամբարային հարկադիր աշխատանք իրականացրած մյուս հայ ռազմագերիները չէին կարող ավելի լավ կարգավիճակում լինել, քան համակենտրոնացման ճամբարում հայտնվածները։

Գերմանահայ փաստաբանի օրինակով նույնպիսի պահանջ են առաջադրել նաեւ իտալացի ռազմագերիները, ռուսական կողմը եւս մտադիր է միանալ Բեռլինի վրա գործադրվող ճնշումներին, եւ հավանաբար առաջիկա 2-3 ամիսների ընթացքում ինչ-ինչ տեղաշարժեր ակնկալվում են։

Եվ բացի այդ, բեռլինյան վերջին դատավարության առթիվ մամուլում առաջացած աղմուկը գերմանացիներին համոզեց, որ ստիպված են լինելու վերանայել նախկին հայ ռազմագերիների նկատմամբ իրենց դիրքորոշումը։ 2000 հայ ռազմագերիների երեք քառորդին փաստորեն մերժել են փոխհատուցումներ տալ։ Արդեն իսկ պարզվում է, որ Գերմանական Կարմիր խաչը հիմնադրամից այս տարի 110 հազար եվրո պիտի ստանա՝ բժշկական ու հոգեբանական օգնություն ցուցաբերելու Հայաստանի ռազմագերիներին, թե կոնկրետ որ կարգավիճակի անձանց եւ ինչպես, դեռ հայտնի չէ։ Ըստ Ստեփան Թաշչյանի, սակայն, այդ օգնությունը արդարացի բաշխելու եւ իրական հասցեատերերին հասցնելու լուրջ խնդիր կա առաջիկայում լուծելու։

Նախկին Խորհրդային Միության եւ առաջին հերթին հայ ռազմագերիների համար գերմանահայ մի միության նախաձեռնությամբ եւս այժմ հանգանակություն ու նվիրատվություններ են կազմակերպվել Բեռլինում։

Ստեփան Թաշչյանը, իր հերթին մտադիր է նոր հիմնադրամ ստեղծել, որը դարձյալ դրամահավաք է կազմակերպելու հայաստանցի մերժված ռազմագերիների համար։

Գերմանական կառավարության ձեռնարկը իր մարդասիրական էությամբ համակրանքի արժանի լինելով հանդերձ, այնուամենայնիվ, անբացատրելի է խտրական բովանդակությամբ։ Եթե նույնիսկ միջոցներն են սակավ կամ պետությունը չի ցանկանում մեծ ֆինանսներ ծախսել, կարելի էր ընդամենը հավասար փոխհատուցումներ սահմանել բոլորի համար։ Ի վերջո, ռազմագերին մնում է ռազմագերի։

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ԱԶԳ

Միջազգային

Հակաիրաքյան պատերազմի նախօրյակին Թուրքիան մերժելով երկրի տարածքում ամերիկյան զորքերի տեղակայումը, թուրք-ամերիկյան հարաբերությունների սրման պատճառ է դարձել: Իրականում Թուրքիան հակաիրաքյան պատերազմին չէր առարկում, պարզապես ամերիկյան զորքերի տեղակայման փոխարեն Վաշինգտոնից պահանջում է, որ նա իրեն զիջի Հյուսիսային Իրաքի վերահսկողությունը:

Այլ կերպ, Անկարան Վաշինգտոնի հետ զորքերի տեղակայման հարցը սակարկում էր: Հակաիրաքյան պատերազմի ավարտին նա սկսեց սա Տարածաշրջանի վերակառուցման ներկա փուլում Թուրքիան հազիվ թե համարձակվի հակադրվել Վաշինգտոնին: Եթե Իրաքի հյուսիսում քրդական պետականության անընդունելիությունը համադրենք Իրանի եւ Սիրիայի հետ Թուրքիայի մերձեցման անընդունելիությանը, ապա միանշանակ կարելի է պնդել, որ տարածաշրջանում Թուրքիայի ռազմավարական շահերն սկսել են չհամընկնել ԱՄՆ-ի շահերին: Իսկ դա միանգամայն հնարավոր է դարձնում Վաշինգտոնի միջինարեւելյան քաղաքականության մեջ Թուրքիայի տեղի եւ դերի գոնե մասնակի վերանայումը:

սին, որն օգոստոսի 19-ին ժամանել է Անկարա եւ հանդիպել թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ Հիլմի Օզքյոքին, ինչպես նաեւ պաշտպանության նախարար Վեջդի Գյոնուլին:

Ըստ թերթի, նույն օրը երեկոյան Անկարա է ժամանել նաեւ ամերիկյան սենատորների պատվիրակությունն ԱՄՆ Սենատի արտաքին հարաբերությունների կոմիտեի նախագահ Ռիչարդ Լուգարի գլխավորությամբ: Պատվիրակությունը երեկ պետք է հանդիպեր Թուրքիայի արտգործնախարար, փոխվարչապետ Աբդուլլահ Գյուլին, պաշտպանության եւ արդարադատության նա-

Թուրքիան ԱՄՆ-ի հետ սակարկում է Իրաք զորք ուղարկելու հարցի շուրջ

կարկել Իրաքում տեղակայված կայունարար ուժերին թուրքական զորքերի մասնակցությունը: Սակարկությունները ի՞նչ արդյունք կտան, դժվար է կռահել: Բայց որ բացառվում է թուրքական զորքերի տեղակայումը Իրաքի հյուսիսում, ակնհայտ է: Սա նշանակում է, որ քրդական պետականության ծեւավորման ամերիկյան ծրագրերը լուրջ են: Քանի որ այդ պետականությունը Թուրքիայի կառավարող շրջանակները որպես սպառնալիք են դիտում երկրի տարածքային ամբողջականությանը, իսկ դա պայմանավորվում է ԱՄՆ-ի ծրագրերով, ուստի միանգամայն տրամաբանական են դառնում թուրք-ամերիկյան հարաբերությունների հետագա սրման ենթադրությունները:

Հարցը, սակայն, սոսկ Թուրքիան չէ, այլ Իրանն ու Սիրիան, ինչպես նաեւ քրդական պետականության նախաձեռնության պատկանելիությունն ԱՄՆ-ին: Թվում էր, թե այս հանգամանքը պետք է նպաստեր Իրանի եւ Սիրիայի հետ Թուրքիայի մերձեցմանը: Սակայն այս մերձեցմանն էլ առարկում է Վաշինգտոնը:

Համենայն դեպս, Իրաքում տեղակայված կայունարար ուժերին թուրքական զորքերի մասնակցության շուրջ Անկարայի եւ Վաշինգտոնի բանակցությունները շարունակվում են: Թերեւս դրանց ընթացքում էլ պարզ կդառնա թուրքական զորքի տեղակայման վայրը: Նախնական տվյալներով Թուրքիան 10 հազարանոց զորք է տրամադրելու, որն, ըստ երեւույթին, կտեղակայվի Կենտրոնական Իրաքում՝ Բաղդադից դեպի արեւմուտք:

Օգտվելով առիթից նշենք, որ Իրաքի հարավը հանձնված է անգլիական զորքերի վերահսկողությանը: Նեջեւում եւ Քերբելայում համապատասխանաբար տեղակայված են լեհական եւ իսպանական ստորաբաժանումները:

Թուրքական «Զաման» թերթը օգոստոսի 20-ի համարում անդրադառնալով Իրաք զորք ուղարկելու շուրջ Թուրքիայի եւ ԱՄՆ-ի բանակցություններին, տեղեկացնում է ԱՄՆ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատի պաշտպանության ենթակոմիտեի պատվիրակության մա-

խարարներին, ինչպես նաեւ գլխավոր շտաբի պետին:

Ինչո՞վ է պայմանավորված ամերիկյան երկու տարբեր պատվիրակությունների միաժամանակյա այցն Անկարա: Այդ հարցին, «Զամանի» վկայությամբ, պատասխանել է Գյուլն՝ ասելով. «Իրաք թուրքական զորք ուղարկելու առնչությամբ նախ կառավարությունն օրինագիծ կընդունի, ապա դա հաստատման համար կներկայացնի Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովին՝ Մեջլիսին»: Ի դեպ, հակաիրաքյան պատերազմի նախօրյակին Թուրքիայի տարածքում ամերիկյան զորքի տեղակայումը հենց Մեջլիսն էր մերժել: Սա հիմք է տալիս ենթադրելու, որ ամերիկյան պատվիրակությունները մերժման փաստին կրկին չբախվելու համար, բացի պաշտոնական հանդիպումներից, կհանդիպեն նաեւ Մեջլիսի պատգամավորների հետ, որպեսզի, համոզելով նրանց, ապահովվի Իրաք թուրքական զորք ուղարկելու առաջիկա օրինագծի ընդունումը Մեջլիսում:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Երուսաղեմի ահաբեկչությունից հետո պաղեստինյան տարածքները շրջափակված են

Հունիսի 29-ին պաղեստինյան ծայրահեղական կազմակերպությունների հայտարարած հրադադարը երեքշաբթի ուշ երեկոյան խախտվել է Երուսաղեմում տեղի ունեցած անձնասպանական ահաբեկչությամբ: Ռոյթեր գործակալության տվյալներով, Երուսաղեմի հին եւ արեւմտյան մասերի սահմանագծում մեծ ավտոբուսի պայթեցման հետեւանքով զոհվել է 21 մարդ: Կան հարյուրից ավելի վիրավորներ, որոնց մեջ շատ են երեխաները:

Ահաբեկչության պատասխանատվությունն ստանձնել են «Իսլամական ջիհադ» եւ «Համաս» պաղեստինյան արմատական կազմակերպությունները: Վերջինս նույնիսկ հեռասփռել է տեսաերիզ, որտեղ մահապարտ պաղեստինցին հայտարարում է, թե իր քայլը ձեռնարկում է իր սպանված ընկերներից մեկի համար վրեժ լուծելու նպատակով:

Երուսաղեմի ահաբեկչության պատճառով հետաձգվել է իսրայելական զորքերի դուրսբերումը պաղեստինյան տարածքներից, դադարեցվել են երկկողմ շփումները: Իսրայելում կառավարող «Լիկուդ» դաշինքի որոշ նախարարներ հայտարարել են, որ «զինադադարը վերջացած է»: Միացյալ գործակալությունը հաղորդում է, որ երեկվանից լիովին շրջափակված է Պաղեստինյան ինքնավարության ամբողջ տարածքը: Իսրայելական զորքերը մնում են Երիքով, Կալկիլիա, Ռամալլա, Թուլկարմ քաղաքներում եւ այլուր:

Իսրայելի ուժային կառույցների ղեկավարները երեկ գիշեր քննարկել են ահաբեկչության կապակցությամբ պատասխան միջոցներ ձեռնարկելու հարցերը: Սպասվում է, որ ամենամոտ ժամանակներս իսրայելցիները ռազմական գործողություն կձեռնարկեն Հեբրոն քաղաքի շրջանում:

Իսրայելցի մի շարք նախարարներ Երուսաղեմի ահաբեկչության համար մեղադրել են ոչ միայն Պաղեստինյան ինքնավարության նախագահ Յասեր Արաֆաթին, այլեւ վարչապետ Մահմուդ Աբբասին: Նախարարներից ոմանք առաջարկում են վերջ դնել մերձավորարեւելյան կարգավորման «ուղեցույցի» կատարմանը:

Քաղաքական սկանդալ՝ կապված Պերուի նախագահի հետ

Պերուում ծագել է քաղաքական լուրջ սկանդալ, որի պատճառը նախագահ Ալեխանդրո Տոլեդոյի հեռախոսազրույցներից մեկի ապօրինի ձայնագրումն է: Ձայնագրությունը հետագայում օգտագործվել է երկրի հեռուստատեսության ծրագրերից մեկում: Նախագահ Տոլեդոն հայտարարել է, որ ինքը կպահանջի քննել ձայնագրման հանգամանքները եւ «պատասխանատվության կանչել մեղավորներին»: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը տեղեկացնում է, որ երկուշաբթի երեկոյան հեռասփռված անօրինական ձայնագրությունը նախագահի հեռախոսազրույցն է իր աշխատակիցներից մեկի հետ: Զրույցում քննարկվում է նախագահի Արեկիպա քաղաք կատարելիք այցի հարցը:

Նախագահ Տոլեդոն անցյալում քանիցս հայտարարել է, որ Պերուի նախկին ղեկավարներ Ալբերտո Ֆուխիմորիի եւ Վլադիմիրո Մոնտեսինոսի մերձավորները գաղտնի հակազդեցություն են ցույց տալիս իր կառավարության գործունեությանը:

Մոնտեսինոսը մինչեւ 2000 թ. Պերուի հատուկ ծառայությունների ղեկավարն էր: Նրա օրոք երկրում սկսեցին գաղտնի ունկնդրել բարձրաստիճան անձանց հեռախոսազրույցները, որոնք հետագայում օգտագործվում էին որպես վարկաբեկիչ նյութեր:

33-ամյա գերմանացին ձերբակալվել է Բուշին սպառնալու համար

ԱՄՆ իշխանությունները նախագահ Ջորջ Բուշին սպանելու սպառնալիքի համար պաշտոնական մեղադրանք են ներկայացրել գերմանացի 33-ամյա քաղաքացի Ֆոլկեր Չեխանովսկուն, որն ԱՄՆ-ում մշտապես բնակվելու թույլտվություն ունի:

Դատարան ներկայացված փաստաթղթերի համաձայն, այդ մարդը Բրոուարդի (Ֆլորիդայի նահանգ) հանրային գրադարանի համակարգչից ինտերնետ ցանցի միջոցով ուղարկել է հետեւյալ էլեկտրոնային նամակը. «Ես նախագահին կսպանեմ 2003 թ. մայիսի 30-ին: Բռնեք ինձ, եթե կարող եք:

Կեցցե՛ Սադդամը»:

Քննության նպատակով նամակը հանձնվել է Մայամիի ՀԴԲ շրջանային բաժանմունք: Վերջինիս ղեկավարությունը եւ օկրուգային դատախազը պնդում են, որ էլեկտրոնային նամակի հեղինակը Չեխանովսկին է: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալության տվյալներով, մեղավոր ճանաչվելու դեպքում նրան սպառնում են մինչեւ 10 տարվա բանտարկություն եւ 500 հազար դոլար տուգանք:

ՄՈՍԿՈՎՅԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

«Հայաստանի համեստ երեխաները»

«Կոմսոմոլսկայա պրավդա» թերթը վերջերս երկու էջ էր նվիրել ԱՊՀ երկրների ղեկավարների ժառանգներին: Համատարած բիզնեսմեններ, բանկիրներ, ձեռնարկատերեր, բարձրաստիճան պաշտոնյաներ... Շատերը կրթություն են ստացել արտասահմանում, ոմանք այնտեղ էլ ապրում են: Այն տպավորությունն է ստեղծվում, որ նրանք բոլորն էլ ամուսնացել են հաշվենկատորեն, ընդ որում մի մասը՝ մի քանի անգամ: Ոչինչ խորթ չէ ոսկի երիտասարդությանը: Մոլդովայի ղեկավար «արդարասեր» կոմունիստի որդին երկրի թիվ մեկ բիզնեսմենն է, Տաջիկստանի նախագահի դուստրը բուտիկների ցանց ունի պատերազմից հյուծված Դուշանբեում, Ղազախստանի նախագահի դուստրը հեռուստամագնատ է եւ դրա հետ էլ հասցնում է «ձեռի հետ» երգել Մեծ թատրոնում: Բայց սրանք դեռ ոչինչ. պայծառափայլ Երկնամերձ Թուրքմենբաշու որդին Իսպանիայի խաղատներից մեկում մի գիշերվա մեջ տանուլ է տվել... 12 մլն «կանաչ»: Առայժմ հայրական գահը ժառանգելու իրական հնարավորություն ունի միայն Ադրբեջանի նախագահի որդին:

Մեր երկրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է «Հայաստանի համեստ երեխաները» վերնագրով եւ թերեւս այդ պատճառով էլ ամենագողտրիկն է: Հեգնանք չկա, մյուսների ֆոնի վրա Հայաստանի նախագահի երեխաներն իրոք ամենահամեստն են: Ավարտել են Երեւանի սովորական միջնակարգ դպրոցներից մեկը եւ ընդունվել մայրաքաղաքի պետհամալսարան: Ավագ որդին՝ Սեդրակը, սովորում է տնտեսագիտական ֆակուլտետի մագիստրատուրայում, դուստր Գայանեն եւ կրտսեր որդի Լեւոնը ապագա իրավաբաններ են: Երեխաները հոր հետ զբաղվում են սպորտով՝ լեռնային դահուկներ, բասկետբոլ, վինդսերֆինգ, լող: Նրանք աշխատում են չառանձնանալ եւ նվիրված են ուսմանը:

Հայաստանը զրկվել է իր «ավիացիոն դեմքից»

«Հայկական ավիաուղիների» անկման վերաբերյալ ինչ վարկածներ ասես չեմ լսել Մոսկվայում, որ կարելի է ամփոփել երեք բառով՝ կերանսնանկացրին-ծախսեցին: Չեմ կարող ասել, թե ինչքանով է կենսունակ այդ «թալանման» տարբերակը, ծանոթ չեմ ներքին խոհանոցին: Բայց փաստը մնում է փաստ, եւ այն էլ շատ տխուր, որ նորաթուխ հայ պետությունը զրկվել է իր «ավիացիոն» դեմքից: Անկախության պարտություններից մեկը: Եվ կարող եք պատկերացնել իմ զարմանքը, երբ Սոչիի օդանավակայանում ՅԱԿ-40 ինքնաթիռի վրա տեսնում եմ ծանոթ «Հայկական ավիաուղիներ» հայատառ վերտառությունը: Գուցե նրա բաղձան վերաբերյալ լուրերը անժամանա՞կ էին: Ստնում ենք ինքնաթիռ եւ հայտնվում... անցյալ դարի երկրորդ կիսամյակում. նման անշուք ու անխնամ ինքնաթիռ վաղուց չէի տեսել: Տեղավորվում ենք ով ինչպես կարող է:

Համատարած ընկճվածության մթնոլորտը վերածվում է կասարելության, երբ իմանում ենք, որ Սոչի-Երեւան բնավ էլ ոչ օվկիանոսահաս տարածությունը պիտի հաղթահարենք... ժամուկեսում: Եվ կարծես այս ամենը քիչ է, մեր աչքի առաջ ծավալվեց նաեւ ողբերգականի հավակնող կոմիկական մի տեսարան: Ուղեւորներից մեկը բարձրաձայն հայտարարեց, որ իր տոմսը «բիզնես-կլաս» է եւ ուղեկցող գեղեցկուհուց պահանջեց բավարարել 140 դոլար արժեցող տոմսի պահանջները: Մոլորված աղջիկն ասաց, որ նման փոքր ինքնաթիռում այդպիսի «կլաս» չկա եւ առաջարկեց առջեւի «պատվավոր» տեղը: Բայց զգացվում էր, որ ուղեւորը տրամադրված էր, ըստ արտոնության, ճամփին կուշտ փորով հաց ուտելու, մի բաժակ կարմիր գինի խմելու եւ մայր հայրենիք ոտք դնելու կյանքից գոհ տրամադրությամբ:

Բայց ավա՜ղ, բախտի անիվը նրան հայոց քաղաքամայր հասցրեց դատարկ ստամոքսով: Սակայն ի պատիվ նրան, պետք է ասել, որ մռայլապատ տղամարդը չհանձնվեց եւ թռիչքի վերջում սպառնաց հանել ոմն Արմենի աչքի բայն իրեն այդպես դաժանորեն խաբելու համար: Թե ո՞վ էր այդ Արմենը, մենք, իհարկե, այդպես էլ չիմացանք:

Եվ այսպես, տեւական ընդմիջումից հետո նորեն բախտ ունեցա օգտվելու հայրենի «ավիաուղիների» ծառայությունից: Պարզվեց, որ դրա ստվերը դեռ մնացել է...

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա-Սոչի-Երեւան

Մարդկությունը մոտ է Լուսնի յուրացմանը

ՓԱՐԻԶ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Առաջիկա 20 տարում տեխնոլոգիա կստեղծվի Լուսնի յուրացումն սկսելու եւ նրա վրա մշտական բնակավայրեր ստեղծելու համար: Այդ մասին հայտարարել է Եվրոպայի տիեզերական գործակալության աշխատակից Բեռնար Ֆուան: Սակայն այդ նախագծի իրացումը լիովին կախված կլինի առաջատար երկրների ղեկավարների քաղաքական կամքից, ընդգծել է նա:

Բեռնար Ֆուան մտնում է այն գիտնականների խմբի մեջ, որոնք ներկայումս Եվրոպայի տիեզերական գործակալության լուսնային ծրագրի շրջանակներում նախապատրաստում են «Սմաթ-1» տիեզերական սարքի թռիչքը դեպի Երկրի բնական արբանյակը:

Ծրագիրը կոչված է ցուցադրելու, որ համաշխարհային գիտությունն արդեն այնպիսի մակարդակի է հասել, որի դեպքում մարդկության կողմից Լուսնի յուրացումը դառնում է տեխնիկապես հնարավոր: Մասնավորապես Եվրագործակալության տիեզերական ապարատը, որի շարժիչը եզակի է իր հնարավորություններով, կոչված է մանրակրկիտ լուսանկարել Լուսինը՝ համապատասխան հարթակներ որոնելու նպատակով, որպեսզի հնարավոր լինի ստեղծել մշտական հանգրվաններ եւ բնակավայրեր:

ԱԶԳ

Մշակույթ

Թեքեյան մշակութային միության Նյու Յորք-Նյու Ջերսիի մասնաճյուղի վարչությունից ստացված հեռագիրը գուժում է ամերիկահայ գրականության նահապետ Հակոբ Ասատուրյանի մահը, որը պատահել է օգոստոսի 11-ին, Նյու Ջերսիում (Մ. Նահանգներ):

ԹՄՄիությունը, որի տեղի մասնաճյուղերի հիմնադիրներից էր

տում ներկայացնում էր ամերիկյան ափերում հայտնված հայ զանգվածների առօրյա տվայտանքները, որոնք մեկ բառով Չուլում են կոչվում:

Ապրելով եւ ստեղծագործելով շուրջ մեկ դար, Հակոբ Ասատուրյանը պահեց-պահպանեց ու հարստացրեց այն ազնիվ ավանդը, որը սփյուռքահայ գրականությունը եւ ի մասնավորի ամերիկահայ

1947թ. Նյու Յորքում հրատարակված նրա ձայնապնակների ալբոմն է «Հայ երգ» վերտառությամբ:

Դրանից մեկ տարի առաջ, 1946-ին, Հ. Ասատուրյանը Բոստոնում հրատարակել է «Անդաստան» քերթվածների ժողովածուն: Ավելի ուշ, 1962 թ. Բեյրութում հրատարակվել է «Կոմիտաս վարդապետ եւ հայ երգը» աշխատությունը, այնուհե-

ԳՈՒՅԺ

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՈՒՐՅԱՆ
Ամերիկահայ գրականության նահապետը

Հակոբ Ասատուրյանը, այս տարվա մարտի 3-ին նշել էր նրա 100-ամյակը փառաշուք հանդիսությամբ, ինչպես ժամանակին տեղեկացրել էր «Ազգը»: Միությունը նշել էր նաեւ, դեռեւս 20 տարի առաջ, նրա 80-ամյակը, այդ առթիվ հրատարակելով հոբելյանական գրքույկ: Այդ կապակցությամբ Ամենայն հայոց հայրապետ, երջանկահիշատակ Վազգեն Առաջին կաթողիկոսը Հ. Ասատուրյանին շնորհել էր հայրապետական կոնդակ եւ «Ս. Սահակ-Ս. Մեսրոպ» շքանշան:

Հ. Ասատուրյանն իրավամբ համարվում էր ամերիկահայ ավագ սերնդի վերջին մոհիկանը: Ալեք Գլըճյանի, Անդրանիկ Անդրեասյանի, Բենիամին Նուրիկյանի, Վահե Հայկի եւ այլոց հետ նա մաս էր կազմում «Նոր գիր» գրական-մշակութային հանդեսին, որտեղ ավագ սերունդը երկրի կարոտը ար-

գրականությունն ուղիղ գծով կապում էր արեւմտահայ գրականության ակունքներին: Հ. Ասատուրյանի հերոսները ներկայացնում են Նոր աշխարհում հայտնված հայ մարդուն պարտադրված ձեւափոխումներն ու հոգեկան խեղումները, նոր բարքերին համակերպումն ու ընդվզումը դրանց դեմ:

Հատկանշական է Հ. Ասատուրյանի լեզուն՝ վճիտ արեւմտահայերեն, կենսունակ, հարուստ եւ հյութեղ, որը հրաշալի ներդաշնակություն է կազմում հեղինակի երաժշտական գործունեության հետ: Այո, հանգուցյալը նաեւ երաժիշտ էր, երգիչ եւ երաժշտագետ: Տասնամյակներ շարունակ նա հայ տոհմիկ երգարվեստին ծառայել է ոչ միայն երաժշտագիտական աշխատություններով, հոդվածներով ու հրապարակային դասախոսություններով, այլեւ կենդանի երգասացությամբ, որոնց պսակը

տեւ հաջորդաբար, միշտ Բեյրութում, «Յովակիմի թոռները» (1965), «Քարի եւ հողի պատմութիւն» (1969), «Պարոյր Սեւակի հետ» (1971): «Յովակիմի թոռները» 1974 թ. հրատարակվել է նաեւ Երեւանում, խեղված հրատարակությամբ: 1982 թ. Հ. Ասատուրյանը հրատարակել է ամերիկահայ արդեն 3-րդ սերնդի գեղարվեստականացված պատմությունը՝ «Յովակիմի թոռնորդիները» վերնագրով, իսկ 1986 թ. Նյու Յորքում «Տօ, լաճ տնաւեր» եւ 1990 թ.՝ Լոս Անջելեսում «Ո՞ւր, Վահրամ» ժողովածուները:

Հ. Ասատուրյանի մահով վերջնականապես փակվում է սփյուռքահայ գրականության մի սրտառուչ էջ՝ ազգային ինքնությունը կորցրած եւ նոր ինքնությանը դեռեւս չհարմարվող հայ մարդու տվայտանքների պատմությունը:

Հ. Ա.

ՍԻԴՆԵՅ

Արժանի պատիվ նվիրյալ դաստիարակչուհուն

Ասում են ուսուցչությունն ապերախտ մասնագիտություն է, չի գնահատվում ինչպես հարկն է: Ոչ միշտ:

Սիդնեյում (Ավստրալիա) հրատարակվող ՀԲԸՄ-ի «Միութիւն» ազգային, քաղաքական եւ մշակութային ամսաթերթի օգոստոսյան համարից տեղեկանում ենք, որ վերջերս ՀԲԸՄ-ի տիկնանց հանձնախմբի անդամուհիների եւ Ալեք Մանուկյան շաբաթօրյա վարժարանի ուսուցչուհիների նախաձեռնությամբ տեղի է ունեցել անակնկալ հոբելյանական հանդիսություն՝ նվիրված համայնքի սիրված դեմքերից, հասարակական աշխույժ կյանքով եւ անսպառ եռանդով ապրող Բարեգործականի անխոնջ գործիչ, դաստիարակչուհի Մարի Գույումճյանի ուսուցչական գործունեության 25-ամյակին: Ներկա են եղել Նյու Սաութ Ուելզի նահանգի խորհրդարանի պատգամավոր Գլադիս Պերեճիկլյանը եւ Ավստրալիայում Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության մշտական ներկայացուցիչ Վարուժան Իսկենտերյանն իր տիկնոջ հետ:

Շաբաթօրյա վարժարանի աշակերտների կատարած Ավստրալիայի եւ Հայաստանի քայլերգերից հետո ողջույնի եւ բարի գալստյան խոսքերով հանդես է եկել տնօրենուհի Սիլվա Աղաբեկյանը, որից հետո վարժարանի երկարամյա ուսուցչուհիներից՝ Հերմինե Սագլումյանը կարդացել է հոբելյարի կենսագրությունը:

Մարի Գույումճյանը ծնվել է Կահիրեում (Եգիպտոսում) եւ ավարտել տեղի Գալուստյան ազգային վարժարանը: 1967-ին տեղափոխվել է Ավստրալիա, որտեղ ամուսնացել է ՀԲԸՄ-ի նվիրյալ երախտավորներից Հովհաննես Գույումճյանի հետ: Ուսուցչական ասպարեզ է մտել 1978-ից: Անդամակցել է համայնքի երիտասարդաց եւ տիկնանց հանձնախմբերին, օժանդակել «Միութիւն» ամսաթերթի հրատարակմանը եւ հիմնադիր անդամ է եղել Ալեքսանդր վարժարանի: Համայնքին մատուցած իր անշահախնդիր ծառայությունների համար 2002-ին Նյու Սաութ Ուելզի նահանգի համայնքային բազմամշակութային հարաբերությունների հանձնաժողովի կողմից պարգեւատրվել է:

Հոբելյանական երեկոյի գեղարվեստական մասում հանդես են եկել Ստեֆանի Պասաճյանը (արտասանություն), Նաթալի Պասաճյանը (երգ), Մայքլ Աղաբեկյանը (նվագ եւ երգ) եւ Նաթալի Արոյանը (երգ): Այնուհետեւ իր աճպարարական խաղերով ներկաներին զվարճացրել է նախկին աշակերտ Հակոբ Սագլումյանը:

Ելույթ են ունեցել նաեւ Վարուժան Իսկենտերյանը, Սարգիս Մանուկյանը եւ Գլադիս Պերեճիկլյանը, որոնք բարձր են գնահատել շաբաթօրյա վարժարանի դրական դերը եւ դաստիարակչուհու անխոնջ աշխատանքը: ՀԲԸՄ-ի Սիդնեյի մասնաճյուղի կողմից հոբելյարին է հանձնվել գնահատական հուշատախտակ:

Արժանի պատիվ նոր սերնդի հայեցի դաստիարակությանը նվիրված հավերժ խանդավառ ուսուցչուհուն:

Հ. Օ.

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ՍՓՅՈՒՌՔ

Կարոտի հուշերով

Սիրավան Սեւունին 1969 թ. ավարտել է Երեւանի պետական համալսարանի ժուռնալիստիկայի բաժինը: Դեռեւս ուսանողական տարիներին համշենահայության ներկայացուցիչը Երեւանում հայրենասիրական ու ժուռնալիստական լայն գործունեություն էր ծավալում: Հետագայում նրա գրական-ժուռնալիստական գործունեությունը շարունակվեց Աբխազիայում: Երկու տասնամյակ նա եղել է «Սովետական Վրաստան» հայկական թերթի սեփական թղթակիցն Աբխազիայում: Քաղաքական հայտնի դեպքերից հետո

համշենահայությունը հեռացավ Սուխումից եւ ցրվեց երկրով մեկ: Սիրավան Սեւունին հաստատվեց Սոչիում, ուր եւ շարունակում է իր ստեղծագործական աշխատանքը: Բանաստեղծը վերջերս հրատարակել է բանաստեղծությունների երկրորդ գիրքը, որն ամփոփում է իր ապրած տարիների քնարական զգացումները: Բանաստեղծին հարազատ են մարդկային անկեղծ հարաբերությունները, ազնվությունն ու բարությունը: Սիրավան Սեւունու բանաստեղծությունները տպագրվել են Հայաստանի, Վրաստանի մամուլում, ինչպես նաեւ Բեյրութում եւ Լոս Անջելեսում:

Տուապսեում հրատարակված «Սիրո հեւքեր» ժողովածուն բազմաթիվ հայերի նման տարագիր մի հայի՝ իր երկրի ու ժողովրդի մորմոքով եւ հայրենակարոտ խոհերով ապրող սրտի բաբախման արդյունքն է:

Գիրքն ունի չորս բաժին՝ «Գարնանային խոխոջներ», «Ապրումներ», «Քնքշանքի աղբյուր» եւ «Սիրո հեւքեր», ուր հեղինակն իր հույզերի ու ապրումների դռներն է բացում ընթերցողների առջեւ: Նա պատմում է հարազատ երկրի, հողի ու ջրի, պապական տոհմի, ճակատագրի, սիրո եւ վայելքի վերհուշերի մասին: Ուշագրավ է հատկապես գրքի «Ապրումներ» շարքը, ուր բանաստեղծը ներկայացնում է հարազատների եւ կորուսյալ աշխարհի կարոտյալ երազները: Նրա հիշողությունները ողբերգակի տպավորություն են թողնում, բայց նա ձգտում է դեպի լույսը՝ լույսով ապրելու եւ արբելու, հզորանալու եւ գոյատեւելու հավերժության ձգտումով:

Սիրավան Սեւունու «Սիրո հեւքեր» բանաստեղծությունների ժողովածուն ամբողջությամբ սիրերգություն է՝ անցյալի, ներկայի եւ գալիքի հուշերով ու կարոտով շաղախված: Բանաստեղծի հուշերի, սրտի սերերի եւ կորուստների թախիծը շատ խորն է.

Այսօր պիտի տխուր նստեմ, /Լույսը լսեմ իմ սրտի...

Բանաստեղծն անմիջական է, չի թաքցնում մանկության կորուսյալ աշխարհի մասին իր զգացումները.

Ճերմա՜կ, ճերմա՜կ վարսերին, /Կարոտներին արծաթվել, / Մոր հույսի սարերին՝ /Աստվածն ինքն է արտասվել...

Բանաստեղծը ճշմարիտ է՝ գրում է հոգուց, մխացող հոգուց: Իսկ քանի դեռ հոգին մխում է, ապա ծնված խոսքը հուզիչ է ու չմարող:

ՌՈԲԵՐՏ ԴԱՎԹՅԱՆ

Արշակ Տիգրանյան վարժարանը վերակառուցվում է

Լոս Անջելեսում գտնվող Թեքեյան մշակութային միության Արշակ Տիգրանյան վարժարանը հիմնադրվել է 1981 թ: Իր կրթական 20-ամյա գործունեությամբ, շուրջ 150 շրջանավարտներով, ուսուցչական կազմով վարժարանը մեծ հաջողություններ է արձանագրել՝ արտերկրյա պայմաններում երիտասարդ սերնդի հայեցի դաստիարակության շնորհակալ գործում:

Վերջին տարիներին հատկապես աշակերտության թվաքանակի աճն անհրաժեշտություն է առաջացրել մեծացնելու վարժարանի ծավալները: 3,5 մլն դոլար արժողությամբ կառույցի ընդարձակման ծրագիրն արդեն ընթացքի մեջ է, տեղեկացնում է Լոս Անջելեսի «Նոր օր» շաբաթաթերթը:

Շինարարական աշխատանքները կազմակերպվելու են դպրոցական առօրյա աշխատանքները չխանգարելու պայմանով: 3 մասից բաղկացած ծրագրի առաջին փուլում նախատեսված է իրականացնել ստորգետնյա կանգառի (23.400 ֆտ), վերեւում տարածվող մարզադաշտի եւ երկհարկանի կառույցի շինարարությունը, որը կավարտվի 2003 թ. սեպտեմբերին՝ դպրոցական նոր տարեշրջանի վերամուտից առաջ: Երկրորդ փուլում՝ 2003-ից 2004 թ. օգոստոսը կկառուցվի դասարանային երկհարկանի հավելվածը: Երրորդ փուլում որոշակի բարեփոխումներ եւ հավելումներ կարվեն ներկայումս գործող շինության վրա՝ դպրոցական ընդհանուր համալիրն ամբողջացնելու նպատակով:

Կրթական սույն հաստատությունն արդիականացնելու եւ ընդարձակելու համար դպրոցի հոգաբարձուների խորհուրդը գնել է շենքի հարակից բնակարանները: Հողօրհնեքը կատարվեց հունիսի 1-ին, որին հաջորդեցին շինարարական աշխատանքները:

Ծրագրի արագ ընթացքը «Metro Pacific Development Company»-ի՝ շինարարության առաջին փուլն իրագործող հանձնառուների ակտիվ գործունեության հետեւանք է:

Ձեռնարկի կարեւորությունը (իբրեւ ապագա սերնդի կրթադաստիարակչական գործ) նկատի առնելով՝ շահագրգիռ անձանց խնդրվում է իրենց անմիջական օգնությամբ նպաստել ծրագրի իրականացմանը:

Մ. Բ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ՖԱՆՏԱԶԻԱ

ԱԶԳ

Մարզական

Մեկնարկեցին երրորդ համահայկական խաղերը

Օգոստոսի 16-ին սուրբ Մասիսների հովանու ներքո սկիզբ առան երրորդ համահայկական խաղերը: Աշխարհի հայաշատ քաղաքներից խաղերին մասնակցել ցանկացողների թիվը կրկնապատկվում է: Այս խաղերին, ինչպես նշեց Համահայկական խաղերի համաշխարհային կոմիտեի հիմնադիր եւ փոխնախագահ, Կուբայում եւ Մեքսիկայում ՀՀ դեսպան (նստավայրը՝ Երեւան) Աշոտ Մելիք-Շահնազարյանը, մասնակցում են մոտ 31 երկրների 80 քաղաքներից 3000 մարզիկներ (1300-ը՝ սփյուռքից): Համեմատենք նախորդ երկու խաղերի հետ:

Առաջին անգամ էր, որ ջահը վառեց սփյուռքահայը, եւ որոշվել է, որ Համահայկական խաղերի գեղեցկուհին (Ստամբուլից Մարալ Աքթաշը, 2001 թ.) վառի հաջորդ խաղերի ջահը: Նորություն էր նաեւ, որ մասնակիցների շքերթը սկսվեց Համաշխարհային կոմիտեի դրոշի ներքո, օլիմպիական չեմպիոնների ուղեկցությամբ. այս խաղերի խորհրդանիշն է «Արտո բադիկը», մեդալները, ժամացույցները, միսս համահայկական թագը (խաղերի լոգոն պատկերող) նաեւ բոլոր մյուս հուշանվերները պատրաստվել են Հայաստանում: Թերեւս ամենահետաքրքրական նորությունն այն է, որ առաջին անգամ խաղերին մասնակցում են սեւամորթ հայեր Նիգերիայից եւ Սուդանից: Իսկ Վիեննայի, Երուսաղեմի եւ Ժնեւի պատվիրակությունները նույնպես առաջին անգամ միացան խաղերին:

Առաջին անգամն էր, որ Մոսկվան (100), Թբիլիսին (170) եւ Վրաստանի (300) մյուս քաղաքներից պատվիրակներով են մասնակցում: Այս անգամ ամենատարածված մարզաձեւը շախմատն է (35 թիմ), թեթեւ աթլետիկան (33 թիմ), սեղանի թենիսը (29 թիմ), իսկ բասկետբոլն ու մինի ֆուտբոլը ներկայացված են 20-ական թիմերով:

Այս ամենն ապացուցում են, որ համայն հայության հետաքրքրությունը համահայկական խաղերի նկատմամբ օրեցօր աճում է, ու համաշխարհային կոմիտեի քրտնաջան աշխատանքի պտուղներն առկա են ու գնահատելի, ինչը չես կարող ասել մեր կառավարության ստեղծած կազմկոմիտեի մասին: Այդ կոմիտեի մեջ են կառավարության տարբեր գերատեսչությունների ղեկավարներ, որոնք էլ պատասխանատու են խաղերի կազմակերպման, բացման եւ փակման արարողությունների անցկացման համար:

Ականատեսի տպավորությամբ, բացման արարողությունը նախորդների համեմատ մի քանի քայլ հետընթաց էր, անկազմակերպ: Ցավալի էր, որ «Հրազդան» մարզադաշտի միայն արեւմտյան տրիբունան էր մարդաշատ, իսկ մյուս երեքը դատարկ էին, մինչդեռ մուտքերի մոտ 100-ավոր մարդիկ խնդրում էին ոստիկաններին ներս թողնել: Իսկ մեր ոստիկաններն էլ, ինչպես միշտ, հրաման էին կատարում, առանց տոմսի մի ծիտ չէր անցնի... Ներկաների ծիծաղն էր առաջացնում գույնզգույն դրոշակակիրների երթը, երբ դրոշների գույները խառնվել էին ու շարքերը ոչ թե քայլում էին խրոխտ քայլերով, այլ՝ ալարկոտ եւ ծույլ:

Թատերականացված բեմադրությունն անհասկանալի եւ անհետաքրքիր էր իր «խառը կանաչի» հիշեցնող բնույթով:

Եթե թվեմ այն բոլոր անկազմակերպ ու անհարմար իրավիճակները, ապա մի քանի էջը չի բավականացնի: Սակայն հաստատապես չնշել չեմ կարող, որ կեսգիշերին ավարտված միջոցառումը մասնակիցներին դժվարին կացության առաջ կանգնեցրեց: Չկային տրանսպորտային միջոցներ, բացի անձնական մեքենաներից, որտեղից ներկաները կարողանային օգտվել ու ստիպված չլինեին ոտքով մի քանի կիլոմետր կտրել, որ մի կերպ խցկվեին պատահած ավտոբուսները: Իսկ հաղորդավարի ճղճղան ձայնով հաճախ սխալ, ոչ հայերեն արտահայտություններով վիճակահանությունն այդպես էլ չկայացավ, իսկ թե ինչու՝ որեւէ մեկը պատասխանել չցանկացավ:

Հետաքրքրական է, որ համաշխարհային կոմիտեն իր 21 անդամներով, որոնցից 17-ը սփյուռքահայ գործադիր խորհրդի անդամներ են, առանց օր կորցնելու, մանրակրկիտ իր աշխատանքներն իրականացնում է, իսկ կառավարության ստեղծած կազմկոմիտեն մի քանի ամսում մի քիչ վազվզում է, գումարներ մսխում, արդյունքում դժգոհություններ, անհարմարություններ ու անգամ տհաճ երեւույթներ թողնում մարդկանց հուշերում: Սթափվելու ժամանակն է: Տեսնենք, թե փակման արարողությունն ինչպես կկազմակերպվի:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՇԱԽՄԱՏ

Լեւոն Արոնյանի վստահ ելույթը

Գերմանիայի Մայնց քաղաքում անցկացվեց շախմատի ներկայացուցչական յուրօրինակ մրցաշար արագ շախմատից: Անցկացվում էր երկու մրցաշար. մեկը՝ Ֆիշերի շախմատի կանոններով, մյուսը՝ արագ շախմատի: Շվեյցարական մրցակարգով երկու օրում անցկացվեց 11-ական տուր: Գերազանց հանդես եկավ աշխարհի երիտասարդների անցյալ տարվա չեմպիոն, ներկայում Գերմանիայում բնակվող հայ գրոսմայստեր Լեւոն Արոնյանը: Նա Ֆիշերի շախմատի կանոններով անցկացված մրցաշարում հաղթող ճանաչվեց: Անցկացրած 11 պարտիայում Լեւոնը տոնեց 9 հաղթանակ, մեկ պարտիա ավարտեց ոչ-ոքի, մեկում՝ պարտվեց: Միակ անհաջողությունը 20-ամյա Լեւոնը կրեց Կոնստանտին Լանդայի հետ մրցավեճում: Վերջինս 8 միավորով ճանաչվել էր 3-րդը:

Արագ շախմատի կանոններով անցկացվող մրցաշարում Լեւոնն ընդամենը մեկ միավորով հետ մնաց հաղթողից՝ Ալեքսանդր Գրիշչուկից: Նա տարավ 7 հաղթանակ, 3 խաղ ավարտեց ոչ-ոքի, մեկում՝ պարտվեց: Լեւոնը 8,5 միավորով բաժանեց 7-16-րդ տեղերը: Մրցաշարին մասնակցած Ռաֆայել Վահանյանը եւս ցույց տվեց նմանատիպ արդյունք (8,5 միավոր): Երկու մրցաշարերի ընդհանուր արդյունքով գլխավոր մրցանակը նվաճեց Լեւոն Արոնյանը: Հայ գրոսմայստերը մեկ անգամ եւս հաստատեց իր բարձր կարգը:

Բացի շվեյցարական մրցակարգով անցկացված երկու մրցաշարերից, Մայնցում երկու մրցախաղ կայացավ: Անանդն ու Պոլգարը 8 պարտիայից բաղկացած մրցախաղ անցկացրին արագ շախմատից, Սվիդլերն ու Լեկոն՝ Ֆիշերի կանոններով շախմատից: Արագ շախմատում Անանդը 5-3 հաշվով հաղթեց Պոլգարին: Ավելի համառ պայքարում անցավ Սվիդլերի եւ Լեկոյի մրցախաղը: Մեկ միավորի տարբերությամբ հաղթեց Սվիդլերը:

Թեթեւատլետներն աչքի ընկան բարձր արդյունքներով

Արտաշատի քաղաքային մարզադաշտում մի քանի օր շարունակ խաղերի մեդալներն էին վիճարկում թեթեւատլետները: Խաղերի չափանիշներով գրանցվեցին մի շարք բարձր արդյունքներ, Համահայկական խաղերի ռեկորդներ: Հիմնականում տոն տվողները Հայաստանի ներկայացուցիչներն էին: Եվ պատահական չէ, քանի որ նրանց մեծ մասը գործող մարզիկներ են, հանրապետության առաջատար թեթեւատլետներ: Օրինակ, Արմեն Մարտիրոսյանը ժամանակին մասնակցել է օլիմպիական խաղերին, որտեղ զբաղեցրել է 5-րդ տեղը: Բնականաբար, նա իր հավասարը չունեցավ հեռացատկում: Գյումրեցի հեռացատկորդը 7 մ 98 սմ արդյունքով դարձավ խաղերի հաղթող: Երկրորդ տեղը զբաղեցրած կապանցի էրիկ Նուրիջանյանը հաղթողին զիջեց 42 սմ-ով: Հեռացատկի հատվածում հիմնականում Հայաստանի մարզիկներն էին եւ կարելի էր այն համարել հանրապետության առաջնություն: Հյուրերից միակ մասնակիցը սպահանցի էդմոնդ Բաղդասարյանն էր, որ 5 մ 66 սմ արդյունքով գրավեց 13-րդ տեղը: Գրեթե համանման պատկերներ էին նաեւ մյուս մրցաձեւերում: Գնդի հրման մրցումներում հաղթող ճանաչվեց երեւանցի Տաթյանա Պողոսյանը, որը գործիքը նետեց 12 մ 16 սմ: Դա խաղերի նոր ռեկորդ է: 2-րդ արդյունքը ցույց տվեց թեհրանցի Թինա Իսայանը (11,16 մ): Թեհրանցի մարզիկները բարձր արդյունքներ ցույց տվեցին տարբեր մրցատարածության վազքահերթերում: Այսպես, էդվին Ծատուրյանը հաղթող ճանաչվեց 200 մ վազքում (22,2 վրկ), իսկ էդվարդ Մանգասարյանը լավագույնն էր 800 մ մրցատարածությունում: Կանանց մրցումներում թբիլիսցի Աիդա Թորոսյանը 200 մ վազքում սահմանեց խաղերի նոր ռեկորդ (25 վրկ): 800 մ վազքում երեւանցի Քրիստինե Միկոյանը եւս խաղերի նոր ռեկորդ սահմանեց (2.10.2 րոպե):

Երեւանցի Ռոբերտ Միկոյանը 2 ոսկե մեդալ շահեց 1500 մ եւ 5000 մ վազքում: 100 մ վազքում անվիճելի էր մեր առաջատար թեթեւատլետներից մեկի՝ Վահագն Ջավախյանի առավելությունը: Վահագնը ոչ միայն խաղերի նոր ռեկորդ սահմանեց, այլեւ կրկնեց հանրապետական ռեկորդը (10,2 վրկ): Խաղերի ռեկորդով իր ելույթը նշանավորեց Արամ Սահակյանը, որը հաղթող ճանաչվեց գնդի հրման մրցումներում (14,13 մ): Թբիլիսցի Բենիկ Աբրահամյանը հաղթողին զիջեց 12 սմ-ով: Խաղերի ռեկորդով ելույթն ավարտեց նաեւ կանանց հեռացատկի մրցումների հաղթող թբիլիսցի Յուլիա Դուբինան (6,17 մ): Երեւանցի Լիանա Հովհաննիսյանը 5,90 մ արդյունքով 2-րդն էր:

Խաղամակարդակների տարբերությունը զգալի է

Ինչպես եւ նախորդ Համահայկական խաղերում, այս անգամ էլ բասկետբոլի մրցումների նկատմամբ հետաքրքրությունը մեծ է: Սակայն թիմերի խաղամակարդակների տարբերությունն էլ զգալի է: Որպես կանոն, Հայաստանը ներկայացնող քաղաքների թիմերում հանդես են գալիս հանրապետության առաջնության մասնակից բասկետբոլիստները: Բնականաբար, նրանց առավելությունը մրցակիցների նկատմամբ պետք է որ զգալի լինի: Ամերիկյան քաղաքների թիմերն էլ հաջող են խաղում, քանի որ այս մարզաձեւը լայն տարածում ունի այդ մայրցամաքում:

Տղամարդկանց մրցաշարի մասնակից 20 թիմերը նախնական փուլում բաժանվել էին 5 խմբի: Առաջին խմբում հաղթող ճանաչվեցին Գլենդեյլի բասկետբոլիստները, որոնք առավելության հասան Թբիլիսիի (86-51), Վիեննայի (124-26) եւ Գյումրիի (89-58) մարզիկների նկատմամբ:

2-րդ խմբում հանդես եկող Երեւանի թիմի գերազանցությունը մրցակիցների նկատմամբ բացահայտ էր: Փաստորեն, առաջին տեղի համար մրցակցություն չծավալվեց: Երեւանցիները մեծ առավելությամբ հաղթեցին Մոսկվայի (142-46), Ստամբուլի (115-60), Ժնեւի (114-47) բասկետբոլիստներին: Նույնը կարելի է ասել նաեւ Վալեյի բասկետբոլիստների մասին, որոնք առանց մեծ դժվարության առավելության հասան Ֆրանկֆուրտի, Կահիրեի եւ Անթիլիասի մարզիկների նկատմամբ: 4-րդ եւ 5-րդ խմբերում հաղթողներ ճանաչվեցին Թեհրանի եւ Բեյրութի մարզիկները: 5 խմբերի հաղթողների հետ պայքարը քառորդ եզրափակիչում կշարունակեն նաեւ 2-րդ տեղ զբաղեցրած թիմերից լավագույն արդյունքի հասած Սոչիի, Փասադենայի եւ Ֆրանկֆուրտի թիմերը:

Կանանց մրցաշարի 12 թիմերը բաժանվել էին 2 խմբի: Առաջին խմբում երեւանցի բասկետբոլիստուհիները բացահայտ առավելության հասան Կահիրեի (125-25), Սպահանի (102-40) եւ Լիոնի (138-14) թիմերի նկատմամբ: 2-րդ խմբում հաղթող ճանաչվեցին Ստեփանակերտի, 3-րդում՝ Մոսկվայի բասկետբոլիստուհիները: Խմբերի հաղթողների հետ հաջորդ փուլում պայքարը կշարունակեն նաեւ Սպահանի, Գյումրու, Գլենդեյլի, Փասադենայի եւ Լոս Անջելեսի բասկետբոլիստուհիները:

Երեւանցի լողորդների առավելությունն ակնհայտ էր

Լողի մրցումներում, որոնք անցկացվում են Դավիթ Համբարձումյանի անվան լողավազանում, հաղթողի հիմնական հավակնորդները երեւանցիներն են: 100 մ ազատ լողաոճում բոլորին գերազանցեց Սոնա Սահակյանը (1,05.91 րոպե): Երկրորդ տեղը գրավեց փասադենացի Մեղեդի Շահնազարյանը: Բրոնզե մեդալին արժանացավ Գոհար Սարգսյանը: 100 մ բրաս լողաոճում խաղերի նոր ռեկորդ սահմանեց երեւանցի Վարդուհի Ավետիսյանը: Նրա համաքաղաքացի Էմմա Ասլանյանը գրավեց 2-րդ տեղը: Մեղեդի Շահնազարյանը 3-րդն էր:

Տղամարդկանց մրցումներում 100 մ ազատ լողաոճում խաղերի նոր ռեկորդ սահմանեց Միքայել Քոլոյանը: Երեւանցի լողորդը մրցատարածությունը հաղթահարեց 53,69 վրկ-ում: Թեհրանցի Վարազ Նուշադին արժանացավ արծաթե մեդալի, իսկ Գուրգեն Շաուշյանը (Երեւան) գրավեց 3-րդ տեղը: 100 մ բրաս լողաոճում էլ խաղերի ռեկորդի հեղինակ դարձավ Հայկ Կարապետյանը:

4x50 մ ազատ ոճի փոխանցումալողում երեւանյան քառյակը վստահորեն գրավեց առաջին տեղը: Երեւանցիների առավելությունը բացահայտ էր: Մեր քառյակը Թեհրանի թիմին գերազանցեց 42 վրկ-ով: Տղամարդկանց մրցումներում եւս մրցակցությունից դուրս էին երեւանցիները: 2-րդ տեղում Թեհրանի, 3-րդում՝ Սպահանի թիմերն էին:

Լողի եւ թեթեւ աթլետիկայի մրցումների ավարտից հետո մեդալների ընդհանուր հաշվարկով առջեւից են ընթանում երեւանցիները: Նրանք արդեն նվաճել են 18 ոսկե, 10 արծաթե եւ 5 բրոնզե մեդալ: 2-րդ ցուցանիշը պատկանում է թեհրանցիներին՝ 12 մեդալ (3+5+4): Վանաձորցիները 2 մեդալ ավելի են նվաճել, սակայն ոսկե մեդալների թվով զիջում են թեհրանցիներին:

Մոսկվացի թենիսիստներն ուժեղագույնը ճանաչվեցին

Սեղանի թենիսի թիմային մրցումների եզրափակչում թե՛ կանանց եւ թե՛ տղամարդկանց մրցաշարերում գլխավոր մրցանակի համար մրցավեճի էին բռնվել Երեւանի եւ Մոսկվայի թենիսիստները: Ընդ որում, թիմերում ընդգրկված էին միայն սպորտի վարպետներ, այնպես որ, եզրափակչի մասնակիցները բավական վարպետ խաղ ցուցադրեցին:

Տղամարդկանց մրցավեճում Մոսկվայի թիմում հանդես եկան փոքր ռակետի Հայաստանի ուժեղագույն վարպետներից մեկը՝ Ռուսաստանի ակումբային առաջնության հաղթող Դավիթ Սարգսյանը, ՌԴ չեմպիոն Վիտալի Սարկիսովն ու Եվրոպայի պատանեկան առաջնությունների բազմակի մրցանակակիր Արթուր Գրիգորեւը: Վերջինս բացահայտ առավելությամբ (3-0) հաղթեց Ալեքսանդր Դիհարյանին: Մեսրոպ Ղուկասյանը շատ հաջող սկսեց հանդիպումը Դավիթ Սարգսյանի հետ՝ հաղթելով առաջին երկու խաղափուլերում, սակայն ի վերջո զիջեց մրցակցին (2-3): Երրորդ մրցախաղում էլ մոսկվացիները հաղթանակի հասան: Վիտալի Սարկիսովը համառ պայքարում պարտության մատնեց Արթուր Շահինյանին (3-2) եւ ապահովեց իր թիմի վերջնական հաղթանակը: Այսպիսով, Մոսկվայի տղամարդկանց թիմն առաջին անգամ դարձավ Համահայկական խաղերի հաղթող: Իրենց հայրենակիցներից հետ չմնացին նաեւ աղջիկները: Մոսկվայի թիմում ընդհանուր հաղթանակում իր ծանրակշիռ ներդրումն ունեցավ թիմի առաջատար Գալինա Մկրտումյանը, որը 2 անգամ մրցավեճի մեջ մտավ: Առաջին հանդիպումը նա շահեց Նունե Դարիբյանից (3-1), իսկ վերջում կրկին ասպարեզ դուրս գալով հաղթեց ՀՀ բազմակի չեմպիոնուհի, Համահայկական նախորդ խաղերի հաղթող Աննա Պողոսյանին: Վերջինիս նկատմամբ հաղթեց նաեւ Քրիստինե Նազարյանը: Երեւանի թիմից միակ հաղթական միավորը շահեց Լուիզա Ազարյանը, որը պարտության մատնեց Դիանա Արոյանին:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Պայթեցվել է Բաղդադում ՄԱԿ-ի ներկայացուցչությունը

Սկիզբը էջ 1

Էքհարդի խոսքերով, ՄԱԿ-ն անցկացնելու է միջադեպի հետ կապված սեփական քննություն: Հաղորդվում է, որ Պենտագոնն իր հերթին քննություն է անցկացնում: Ամերիկյան ռազմական գերատեսչությունում չեն բացառում, որ պայթեցումը կազմակերպել է «Անսար ալ իսլամ» արմատական խմբավորումը, որի անունն ընդգրկված է ԱՄՆ Պետդեպարտամենտի կազմած ահաբեկչական կազմակերպությունների ցանկում:

Ահաբեկչությունը խստիվ դատապարտել են ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը, ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը եւ այլ ղեկավար գործիչներ: Կոֆի Անանը հայտարարել է, որ ՄԱԿ-ն այնուամենայնիվ շարունակելու է աշխատանքն Իրաքում: Սերժիո Վիեյրա դի Մելուի ողբերգական մահվան կապակցությամբ Բրազիլիայում եռօրյա սուգ է հայտարարված:

Մյուս կողմից, հակասական տեղեկություններ են տրվում աշխարհում ներկայիս հայազգի ամենաբարձրաստիճան պաշտոնյայի՝ ՄԱԿ-ի «Սնունդ՝ նավթի դիմաց» ծրագրի տնօրեն Բենոն Սեւանի վիճակի մասին: Հայաստանյան թերթերից մեկը երեկ նույնիսկ նշում էր, թե նա զոհվել է պայթյունի ժամանակ: Ավելի ուշ «Ազգը» արտասահմանյան տարբեր աղբյուրներից տեղեկացավ, որ Բ. Սեւանը ծանր վիրավոր է եւ 25 ուրիշ վիրավորների հետ տեղափոխվել է Հորդանանի մայրաքաղաք Ամման: Նույնիսկ Պոլսո «Մարմարա» օրաթերթը հաղորդեց, որ պայթյունի պահին նա մամլո ասուլիս է կազմակերպելիս եղել «Կանալ» հյուրանոցում, որտեղ տեղավորված է ՄԱԿ-ի ներկայացուցչությունը:

Ավելի ուշ, բոլորովին այլ տեղեկություն ստացվեց Հայաստանում ՄԱԿ-ի հանրային տեղեկատվության վարչության պետ Վալերի Տկաչուկից: Վերջինս Արմենպրեսի լրագրողին հայտնել է, որ նախորդ օրը Բ. Սեւանն ընդհանրապես Բաղդադում չի եղել: Ժխտելով վերջինիս վիրավոր լինելու մասին լուրը նա ասել է, որ իրենց անձնակազմի անդամները Բ. Սեւանի հետ կապի մեջ են: Հույս հայտնենք, որ այսօր վերջնականապես կհաստատվի մեր հայրենակցի ողջ-առողջ լինելու տեղեկությունը:

UNIBANK

Годовые процентные ставки по срочным депозитам ЗАО "ЮНИБАНК"

Срок вклада	Частота выплат процентов	AMD	USD, EURO До 10.000	USD, EURO От 10.001 до 100,000
30 дней	в конце срока	6	4	4,5
"Победа" 180 дней	в конце срока	9		
"Культура" 90 дней	в конце срока	9		
31 - 90 дней	в конце срока	8,5	7	7,5
	ежемесячно	8	6,5	7
91 - 182 дня	в конце срока	9	8	8,5
	ежемесячно	8	7	7,5
183 - 364 дня	в конце срока	10	9	9,5
	ежемесячно	9	8	8,5
365 дней и более	в конце срока	11	10	10,5
	ежемесячно	10	9	9,5

Вклады превышающие 50 млн. AMD или 100 тыс. USD, EURO - по индивидуальным ставкам.
Минимальная сумма срочных депозитов:
- 50.000 AMD
- 100 USD, EURO

Адреса отделений и филиалов ЗАО "Юнибанк"

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОФИС:
375001 г. Ереван, ул. Амиряна 12, тел: 539870, 539871
факс: 533052, SWIFT: UNIJAM22

филиал "Кентрон"
375001, г. Ереван, ул.Абовяна 26, тел: (3741) 542430 542431, 542432

филиал "Комитас"
375001г. Ереван, ул. Комитаса 15/2, тел: (3741) 261838 261858, 261868

филиал "Ванадзор"
377222, г. Ванадзор, ул. Тигран Мец» 53, тел: (37451) 40872, 40873

филиал "Гюмри"
377501, г. Гюмри, ул. Ахтанаки 1, тел: (37441) 33055, 33051

For Your Internal News of Armenia Log on to

www.azg.am

In Armenian Russian, English, and Turkish

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Իջեւանի քաղաքապետարանը ս. թ. օգոստոսի 21-ից կազմակերպում է Իջեւան քաղաքի Ղարագյոզյան փողոցում գտնվող եւ սեփականության իրավունքով համայնքին պատկանող կիսակառույց հիմքերի աճուրդային վաճառք:

Աճուրդը տեղի կունենա քաղաքապետարանի շենքում սեպտեմբերի 22-ին:

Աճուրդին մասնակցել ցանկացողները կարող են դիմել քաղաքապետարանին մինչեւ ս. թ. սեպտեմբերի 20-ը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 3-21-38:

ԻՋԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆ

Ա/ձ-ռիէլտոր «Արմեն Քարամյան»-ը Երեւանի «Ադամանդ» ապրանքահումքային բորսայի հարթակում աճուրդային վաճառքի է ներկայացնում

Լուծարվող «Գույք» ՓԲԸ-ի գույքը, այդ թվում՝

- Շինություններ 5 հատ (ընդ. մակ.՝ 1582.9 քմ)

Գույքի մեկնարկային գինը՝ 4440 դոլարին համարժեք դրամ:

Հասցեն՝ ք. Երեւան, Շիրակի փող. 78

Աճուրդները՝ դասական եղանակով, ս. թ. սեպտեմբերի 20-ից յուրաքանչյուր երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ, ժ. 13:00, ք. Երեւան, Մհեր Մկրտչյան 5 հասցեով:

Տեղեկությունների համար դիմել Ա/ձ-ռիէլտոր «Արմեն Քարամյան»-ին:

Հեռ.՝ (09) 41 6818 կամ 56-31-15, 56-48-83:

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Եկամուտների եւ ծախսերի հաշվետվություն

30 հունիս, 2003թ.

	6 ամիս: 30 հունիս 2003թ ՀՀ դրամ'000	6 ամիս: 30 հունիս 2002թ ՀՀ դրամ'000	3 ամիս: 30 հունիս 2003թ ՀՀ դրամ'000	3 ամիս: 30 հունիս 2002թ ՀՀ դրամ'000
Եկամուտներ				
Եկամուտներ թանկարժեք մետաղներից եւ արտարժութային գործառնություններից	2,605,323	2,037,586	1,534,994	658,883
Եկամուտներ դրամով գործառնություններից	448,549	914,372	214,594	409,765
Այլ եկամուտներ	526,469	514,090	217,766	342,460
Ընդամենը եկամուտներ	**3,580,341**	**3,466,048**	**1,967,354**	**1,411,108**
Ծախսեր				
Ծախսեր արտարժութային գործառնություններից	454,665	489,447	255,630	242,129
Վարկերի եւ տրամադրված երաշխիքների արժեզրկման կորուստներ	0	0	0	0
Թղթադրամի տպագրման եւ մետաղադրամի հատման ծախսեր	298,045	317,810	82,072	2,012
Ծախսեր դրամով գործառնություններից	613,578	347,843	352,702	162,804
Այլ ծախսեր	1,441,059	1,278,542	706,404	616,853
Ընդամենը ծախսեր	**2,807,347**	**2,433,642**	**1,396,808**	**1,023,798**
Շահույթ համաձայն ՀՀ օրենսդրության	772,994	1,032,406	570,546	387,310
Արտարժույթի եւ թանկարժեք մետաղների վերագնահատումից չիրացված շահույթ (վնաս)	1,605,793	6,566,190	413,582	1,628,869
Շահույթ համաձայն ՄՀՀՍ-ի	2,378,787	7,598,596	984,128	2,016,179
Շահույթի բաշխում				
Կառավարությանը	0	0	0	0
Գլխավոր պահուստին	0	0	0	0
Վերագնահատման պահուստին	**(1,605,793)**	**(6,566,190)**	**(413,582)**	**(1,628,869)**

Եկամուտների եւ ծախսերի հաշվետվությունը հաստատվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից 2003 թվականի օգոստոսի 12-ի թիվ 289 Ա որոշմամբ եւ ստորագրվել:

Հաշվեկշիռ

30 հունիս, 2003թ

	30 հունիս 2003թ ՀՀ դրամ'000	31 մարտ 2003թ ՀՀ դրամ'000	31 դեկտեմբեր 2002թ ՀՀ դրամ'000	31 դեկտեմբեր 2001թ. ՀՀ դրամ'000
Ակտիվներ				
Ակտիվներ ոսկով եւ արտարժույթով				
Ոսկի	9,019,442	8,808,969	9,175,734	6,992,990
ԱՄՀ-ին առնչվող ակտիվներ	87,135,066	89,449,985	90,829,824	70,671,722
Արտարժութային ակտիվներ	247,688,596	220,602,917	234,144,032	175,329,009
Ակտիվներ ՀՀ դրամով				
Պետական արժեթղթեր	1,254,658	1,777,739	3,498,572	10,407,458
Վարկեր եւ ավանսներ	8,250,216	7,642,886	5,693,896	3,718,549
Այլ ակտիվներ	1,162,002	1,110,936	1,147,843	1,025,165
Հիմնական միջոցներ	4,688,384	4,704,504	4,925,602	4,169,628
Ընդամենը ակտիվներ	359,198,364	334,097,936	349,415,503	272,314,521
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ արտարժույթով				
Բանկեր	8,253,416	7,775,213	8,151,003	3,873,667
ԱՄՀ	110,215,264	102,823,240	102,808,962	83,070,536
Հայաստանի Կառավարություն	4,542,041	5,838,765	6,233,249	2,165,609
Այլ	50,150	36,072	71,706	256,373
Պարտավորություններ ՀՀ դրամով				
Թողարկված թղթադրամներ եւ մետաղադրամներ	79,967,370	77,964,823	92,088,496	66,692,499
Հայաստանի Կառավարության ավանդներ եւ հաշիվներ	29,666,167	15,156,512	12,997,502	6,531,082
Բանկերի ավանդներ եւ հաշիվներ	16,600,209	14,922,479	18,833,173	13,539,540
Այլ ավանդներ եւ հաշիվներ	425,088	445,478	353,801	222,257
Պարտավորություններ ԱՄՀ-ի հանդեպ	84,588,552	84,242,329	84,341,665	78,790,225
Այլ պարտավորություններ	473,025	1,460,071	1,497,651	323,797
Ընդամենը պարտավորություններ	334,781,282	310,664,982	327,377,208	255,465,585
Կապիտալ եւ պահուստներ				
Կանոնադրական կապիտալ	100,000	100,000	100,000	100,000
Գլխավոր պահուստ	9,335,186	9,335,186	9,335,186	9,064,908
Արտարժույթի եւ թանկարժեք մետաղների վերագնահատման պահուստներ	14,208,902	13,795,320	12,603,109	7,684,028
Շահույթ	772,994	202,448	0	0
Ընդամենը կապիտալ եւ պահուստներ	24,417,082	23,432,954	22,038,295	16,848,936
Ընդամենը պարտավորություններ եւ կապիտալ	359,198,364	334,097,936	349,415,503	272,314,521

Հաշվեկշիռը հաստատվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից 2003 թվականի օգոստոսի 12-ի թիվ 289 Ա որոշմամբ եւ ստորագրվել:

Տիգրան Սարգսյան
Նախագահ

Աիդա Հակոբյան
Գլխավոր հաշվապահ

Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստների վիճակը եւ կազմը

ՀՀ կենտրոնական բանկը, ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 52-րդ հոդվածի դրույթներով, ներկայացնում է

ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստների վիճակի եւ կազմի մասին

2003թ 2-րդ եռամսյակ

Եռամսյակի սկիզբ

1. Համախառն արտաքին ակտիվներ		413,261,245.00 ԱՄՆ դոլար
այդ թվում		
միջազգային պահուստներ (համախառն արտաքին ակտիվներ ազատ փոխարկելի արժույթով)		413,218,843.34 ԱՄՆ դոլար
որից		
բանկային ոսկի	1,396,544.42 գրամ	14,940,457.35 ԱՄՆ դոլար
ՀՓՄ ԱՄՀ-ում	19,072,743.00 ՀՓՄ	26,041,256.56 ԱՄՆ դոլար
պահուստային դիրք ԱՄՀ-ում	ՀՓՄ	ԱՄՆ դոլար
եկամտաբեր միջոցներ	399,907,634.88 ԱՄՆ	դոլար
2 Զուտ արտաքին ակտիվներ		198,947,830.29 ԱՄՆ դոլար
որից ազատ փոխարկելի արժույթով		198,934,969.46 ԱՄՆ դոլար

Եռամսյակի վերջ

1.Համախառն արտաքին ակտիվներ		448,734,563.11 ԱՄՆ դոլար
այդ թվում		
միջազգային պահուստներ (համախառն արտաքին ակտիվներ ազատ փոխարկելի արժույթով)		448,670,106.13 ԱՄՆ դոլար
որից		
բանկային ոսկի	1,396,544.42 գրամ	15,423,123.26 ԱՄՆ դոլար
ՀՓՄ ԱՄՀ-ում	14,316,220.00 ՀՓՄ	20,054,997.70 ԱՄՆ դոլար
պահուստային դիրք ԱՄՀ-ում	ԱՄՆ	ՀՓՄ դոլար
2.Զուտ արտաքին ակտիվներ		223,378,631.21 ԱՄՆ դոլար
որից ազատ փոխարկելի արժույթով		223,343,953.49 ԱՄՆ դոլար

Նախագահ՝ Տ.Սարգսյան

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 20. 8. 2003 Գինը՝ 100 դրամ